

db 65. időjárásjelentés

tr szb

1963. május 2.

a meteorológiai intézet jelenti május 2-án, csütörtökön este:

nyugatfelől rosszabbodik az idő

várható időjárás péntek estig:

főleg a dunántúlon helyenként erős észak-nyugatra forduló szél. a nappali hőmérséklet nyugaton csökken, keleten alig változik. várható legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken nyugaton 16-20, keleten 21-25 fok között. /mti/

--

db 66. a francia parlamenti küldöttség látogatásai

i bc/tm-lm sr

1963. május 2.

a francia parlamenti küldöttség csütörtökön délelőtt a ganz-márvagba, délután a francia intézetbe látogatott. este dr. beresztóczy miklós, az országgyűlés alelnöke vacsorát adott a küldöttség tiszteletére az országház épületében. /mti/

--

le

- 36 -

- Vége -

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Főm. utca 6-7. Telefon: 159-490, 369-000

A szerkesztést és kiadást a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1963. május 3.

bb.1. 60.000 szál tulipán az édesanyáknak

i n/ká

1963. május 3.

az egész országban virággal köszöntik vasárnap az édesanyákat: az évnek talán ez a legforgalmasabb napja a „virágpiacon”, a fővárosi kertészeti vállalat áruforgalmi osztályán tájékoztatásul elmondották, hogy a budapesti virágért üzletek felkészülnek a várható nagy keresletre. ezekben a napokban folyamatosan feltöltik készletüket. a kertészeti termeszítő telepekről vágott virágokból 60.000 szál tulipánt, 35.000 szál szegfűt és mintegy 6.000 csomó gyöngyvirágot szállítanak az anyák napjára az üzletekbe. ezen kívül cserepes virágból is lesz elegendő: primulából 8.000, koráll virágból 4.000, agerathumból, begónia semperflorensből és kis colensből egyaránt 5.000 cserép közül választhatnak a vásárlók. /mti/

--

bb.2. csaknem 100 új idegenvezetőnk van

i tz/n/vg

1963. május 3.

az ibusz az idén is megrendezte az idegenvetési tanfolyamot. a hallgatók három hónap alatt szerezték meg a szükséges ismereteket, és több kiránduláson, városnézésen sajátították el gyakorlati tudnivalóikat.

április végén csaknem 100 jelölt - főleg pedagógus és egyetemi hallgató - szerezte meg a képesítést. többségük az orosz, a német, az angol, és a francia nyelvet ismeri, de van közöttük olyan is, aki a holland, a spanyol, vagy az olasz nyelvű vendégekkel is meg tudja ismertetni hazánk idegenvetési érdekességeit. /mti/

--

-1-

bb.3. budán adták ki a világ első polgári mérnöki okleveleit
i ms/né szb ha 1963. május 3.

a budapesti műszaki egyetem őse az institutum geometricum néven ismert szervezet, amelyet 2. józsef 1782 őszén alapított az akkor már budán működő volt nagyszombati egyetem bölcsészeti karán. 1850-ig állt fenn ez a világon az elsőnek tekinthető egyetemi rangú polgári mérnökképző intézet, - amely több mint egy évtizeddel előzte meg az 1794-ben felállított párizsi ecole polytechnique-t -, hiszen első okleveleit már 1785-ben kiadta, ezek voltak a világon az első, egyetemről származó polgári mérnöki oklevelek.

2. józsefnek a mérnökképzés megszervezéséről szóló leírata szerint az uralkodó olyan mérnökök képzését kívánta, akik folyókat szabályoznak, csatornákat, gátakat, malmokat építenek, mo-csarakat csapolnak le, utakat, hidakat terveznek, épületeket emelnek, tehát nemcsak a földmérésben, hanem más matematikai tudományokban is megfelelő jártasságot szereznek. a mérnököket a bölcsészeti studiumokra támaszkodó hároméves tanfolyamon ké-pezték. tanáraik között olyan nevekkel találkozunk, mint du-gonics andrás, jedlik ányos, petzval ottó és józsef. az intézetben nagynevű mérnökök egész sora kapott oklevelet, mint vedres istván, huszár mátyás, beszédes józsef, vásárhelyi pál, a nagy vízépítő és folyamszabályozó, reitter ferenc, az első magyar mérnök-építész, stoczek józsef, a korszerű műszaki tudományok egyik hazai megalapozója, petzval józsef, aki budai katedráját a bécsivel felcserélve világhírre tett szert az optikában, stb.

az intézet, amely alapítása idején a kor élvonalában haladt, az első évtizedek után egyre jobban elmaradt a haladás üteme mö-gött. a múlt század 30-as éveitől kezdve sokat foglalkoztatta a közvéleményt a növekvő igényeknek megfelelő egyetemi rangú műsza-ki képzés kérdése, széchenyi és kossuth is küzdött érte. az ön-kényuralom azután 1850-ben az akkor már csak névleges egyetemi szintű mérnökképzést is megszüntette, s elrendelte, hogy az in-stitutum geometricumot olvasszák be az 1846-tól működő józsef ipartanodába. ezzel átmenetileg megszűnt az egyetemi mérnökkép-zés, egészen addig, amíg az ipartanoda át nem alakult műegyetem-mé. /mti/

--

-2-

bb.4. még mindig kihajtott a több mint 700 éves kőszegi szelidgesztenyefa

vid j/lm/ká

1963. május 3.

kőszegen, a festői szépségű király-völgyben az idén is kihajtott a több mint 700 éves szelidgesztenyefa. az egykor hatalmas lombzatából ma már csak néhány ág él. a nagy törzsű, csonka fáról már évekkel ezelőtt azt állították a botanikusok, hogy elpusztul, s azóta évről-évre megdőnti ezt az állítást. a nevezetes fát és a környezetében élő több 400-500 éves szelidgeszte-nyefát, mint természeti ritkaságot, naponta sok kiránduló keresi fel./mti/

--

bb.5. új kabinok, átépített gyógyrészleg a hajdusoboszlói fürdőben

vid lm/fm

1963. május 3.

csaknem egymillió ember járt a múlt esztendőben a hajdu-szoboszlói gyógyfürdőben, az idén pedig még több vendégre számi-tanak. a fürdőben és környékén javában folynak az előkészületek az üdülők fogadására, elhelyezésére és gyógyítására. a fürdő egész esztendőn át üzemel, s jelenleg a két szabadtéri nagymedencében is lehet már fürödni. a gyógyfürdő belső részét teljesen átalakítják: csempével borítják a falakat, műanyag tetőt húznak a nyitott gyógymedence fölé, hogy a betegeket megóvják a tűző naptól. a gyógymedencék mellett száz új kabint építettek fel. felújították a hullámfürdőt, motorcsónakokat vásároltak a fürdő melletti csónakázó tóra.

a környékből és a távoli vidékekről nagyon sok kiránduló csoport érkezik a fürdővárosba. az új autóbusszpályaudvaron gyorsan fogadják a kocsikat és zökkenő nélkül indítják este utjukra a hazafelé tartókat. a nyár közepére elkészül a szot-gyógy szálló, amelyben 300 személyt tudnak majd elhelyezni./mti/

--

-3-

bb 6. modern virágkötészeti kiállítás

i tr szo ká

1963. május 3.

a virágkedvelő nagyközönség igényeinek és izlésének felmérésére hat fővárosi virágért-boltban piackutatást rendezett a fővárosi kertészeti vállalat. e piackutatás tapasztalatai azt mutatják, hogy a mai, modernül berendezett lakások izléses virágdiszítése újfajta kötészeti formákat igényel. régebben a színes szalagokkal díszített, dusan zöldellő növényeket és virágokat kedvelték a lakásokban. a modern lakberendezéshez viszont jobban illik a szalagdisz nélküli élősarok vagy virágkompozíció. ezek igen kellemesek, mutatósak, ha modern formájú üveg vagy kerámia tálakban helyezik el, díszítésükhöz pedig különböző galyakat használnak. a közvéleménykutatás tapasztalatai alapján a fővárosi kertészet május 4-11-ig modern virágkötészeti kiállítást rendez a 6. kerület népköztársaság útja 5. szám alatti virágért üzletben. itt bemutatják a csokorkötés korszerű, legújabb formáit. a kiállított csokrokból a helyszínen vásárolni is lehet. /mti/

-.-

-4-

bb 7. szabadtéri színpadokon folytatódik a szakszervezeti szimfonikusok körműsora - koncertek a peremkerületekben

i hi/tr/m/ha

1963. május 3.

a szakszervezetek egressy gábor művelődési klubjának rendezésében - a legkiválóbb szakszervezeti szimfonikus zenekarok közreműködésével - ősszel megkezdett koncertsorozat rövidesen befejeződik. több koncert van még hátra a tavaszi programból. a hangversenyidény - a többéves hagyománynak megfelelően - a főváros legnépszerűbb központi, illetve peremkerületi szabadtéri színpadain folytatódik.

a szabadtéri műsorok az idén is nagyobb tömegek zenei művelődését, szórakozását teszik majd lehetővé. a legnépesebbek minden esztendőben a halászbástyán gyakran három-négyezres közönség előtt rendezett szombat esti hangversenyek. a nagy érdeklődés miatt az idén itt 15 koncert lesz, s körülbelül ugyanennyi zenei műsort tartanak vajdahunyad-váránál is.

a főváros peremén lakók körében is növekszik az érdeklődés a magasabb igényű zenei műsorok iránt. ennek megfelelően a nyári szabadtéri műsorban szerepel néhány koncert rákosszentmihályon, pestlőrincen és a sashalmi munkásklubban. /mti/

-.-

bb 9. megtanultak írni, olvasni a vashosszúfalui cigányok

vid/fm/tné/m/fm

1963. május 3.

nem mindennapi tanfolyam zárult a vas megyei vashosszúfalui községben. 40-50 éves cigányok vizsgáztak írásból, olvasásból. a nemrég félig vagy teljesen analfabéta hallgatókat nagy türelemmel és szeretettel tanították meg a betűvetésre és az olvasásra a helybeli pedagógusok. az egyik vizsgázó közölte tanítóival, hogy továbbtanul, szeretné elvégezni az általános iskolát. /mti/

-.-

8.02/a

- 5 -

PKK

bb 8. jobban dolgoznak, jobban gazdálkodnak a szülői munkaközösségek, mint három évvel ezelőtt - népi ellenőrök vizsgálata

1 di/gk/m/ha

1963. május 3.

a fővárosi népi ellenőrök 3 év után a közelmúltban ismét napirendre tűzték a szülői munkaközösségek tevékenységeit. s az újabb vizsgálat is sok hasznos tanulságot hozott, kitűnt például, hogy a szülői munkaközösségek jobban dolgoznak, mint a legutóbbi adatgyűjtés idején. részt vállalnak az iskolareform megvalósításából, jelentős feladatokat oldanak meg az oktató-nevelő munkában.

a szülői munkaközösségek tagjai hozzájárulnak az oktatás anyagi feltételeinek javításához is, de még mindig előfordulnak helytelenségek is. a népi ellenőrök például megállapították, hogy egyes középiskolákban 20 ezer forintot is meghaladó tavalyi pénzmaradvánnyal kezdték az idei tanévet, egyes általános iskolákban pedig 2000-8000 forintig terjedt ez az összeg, holott a nevelési feladatok anyagi szükséglete ezt nem indokolja. a bevételek egy része a különböző iskolai rendezvényekből származik. akad olyan iskola, ahol a műsoros előadások egy év alatt 25 ezer forint netto jövedelmet eredményeztek.

még mindig vannak úgynevezett „felajánlások”, amelyeket szigorúan tiltanak az érvényben levő rendelkezések. a megvizsgált iskolákban mégis 2000-14.000 forintig terjedtek a gyűtésekből származó bevételek. a legkirívóbb, 14.000 forintos tértelt a 6. kerületi vörösmarty utcai általános iskolában találták. sajnálatos ez a jelenség, mert a szülői munkaközösségek egyes tagjai kezdeményezik, akik példájukkal mintegy nyomást gyakorolnak társaikra.

a vizsgálat adataiból kitűnik, hogy az elmúlt három évben sokat javult ugyan a szülői munkaközösségek pénzgazdálkodása, de még mindig akad visszasság. az esetek többségében a rendelkezésre álló összeget szemléltető és kísérleti eszközökre, műhely- és szakköri felszerelésekre, a könyvtár állományának bővítésére használják. helyenként megjutalmazták belőle a tanulmányi versenyek győzteseit és év végén a legjobb tanulókat. előfordulnak azonban erősen kifogásolható „reprezentációs”, kiadások is. a már említett vörösmarty utcai iskolában például a gyermeknap alkalmából 4500 forintot költöttek díszes zsebkendőkre. megesik az is, hogy a szülői munkaközösség a rendelkezésre álló pénzből olyan dologi kiadásokat fedez, amelyek egyébként az éves költségvetésben szerepelnek. /folyt.köv./

8. 15/a

- 6 -

bb 8. /jobban ... 1. folyt./m

örömmel tapasztalták a népi ellenőrök, hogy ma már csak elvétve fordul elő pedagógusok megajándékozása.

a vizsgálat olyan példával is találkozott, amikor a szülői munkaközösség indokolatlanul nagy terheket vállalt magára. így a 6. kerületi varga katalin gimnáziumban tervbe vették, hogy zamárdiban, az iskola telkén nyári üdülőtábort létesítenek. erre eddig 7000 forintot költöttek, de ez csak töredéke a várható kiadásoknak, s az egyetlen fedezet a szülők áldozatvállalása. a terv valóra váltására a szülői munkaközösségek tevékenységét szabályozó rendelkezések nem adnak lehetőséget.

a népi ellenőrök megállapításaikról tájékoztatták a kerületi tanácsok oktatási osztályait. figyelmeztetésükre máris egész sor intézkedés történt az iskolai rendelkezésektől eltérő gyakorlat mielőbbi felszámolására. /mti/

...-

bb 10. a kgst országaiban kidolgozzák az egységes transzformátor-sorozatot - a klement gottwald gyárban elkészült az új típusu 35 kilovoltos transzformátor mintapéldánya

1 sl/sze/m/vg

1963. május 3.

a kgst erőáramu szekciója nemrég ülést tartott vásóban, ahol egységes transzformátor sorozat kialakítását határozta el.

a kgst-hez tartozó országokban jelenleg más- és más típusu transzformátorok készülnek, a világszintet figyelembe véve egyik sem tekinthető korszerűnek, alkatrészeik nem egyformák, s import esetén problémát okoz a gépek kijavítása. most mindenekelőtt a 35 kilovoltos, majd később a 110 kilovolt feszültségű transzformátorok gyártását egységesítik. mivel az egy országra történő szakosítás a transzformátorok gyártásában egyelőre nem oldható meg, legalább azt kívánják elérni, hogy a különböző országokban azonos rajzok alapján ugyanolyan alkatrészekből készüljenek a gépek, s így nem okoz gondot a baráti országokból vásárolt transzformátorok alkatrészeinek utánpótlása. /folyt.köv./

9.05/a

- 7 -

bb 10. /a kgst ... 1. folyt./ m

a 35 kilovoltos áramátalakító berendezésből több ország készít egy-egy mintapéldányt, s a decemberben sorra kerülő kgst ülésen döntenek el, hogy melyik a legkorszerűbb, melyiknek a gyártását vezetik be a szocialista országokban. a klement gottwald villamossági gyárban éppen a napokban készült el a 2 ujtípusú, 35 kilovoltos transzformátor mintapéldánya, amelynek teljesítménye 4000 kilovoltamper, s a szakemberek véleménye szerint a konstrukció megfelel a nemzetközi követelményeknek. a többi között különleges kapcsolószerkezettel is ellátták, amely a terhelés növekedése esetén is kiküszöböli az áram feszültségének ingadozását, az új transzformátor május első napjaiban kerül a gyár próbatermébe. /mti/

...

bb 11. a szakmák strukturája is megváltozott a csepeli szerszámgépgyárban

i sl/sze/m/vg

1963. május 3.

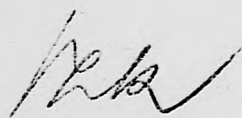
a csepeli szerszámgépgyár termékeinek összetétele az utóbbi hónapokban lényegesen megváltozott. a hagyományos szerszámgépeket nagyrészt kiszorították a programvezérlésű gépek, az automata célgépsorok, a közeljövőben pedig különféle nagypontosságú gépek, a többi között a fogkőszűrők gyártását is bevezetik. a gyár új feladatai a szakmák összetételében is változásokat igényelnek. a finomabb munkákhoz az eddiginél jóval kevesebb esztergályosra, de több marósra, köszörűsre, műszerészre van szükség. a problémát nem az esztergályosok elbocsátásával és új marósok, köszörűsök felvételével, hanem a szakmunkásgárda egy részének átképzésével oldják meg. az esztergályosok jelentős része második szakmát tanul, körülbelül 25-en máris elvégezték a marós tanfolyamot, mások a célgépsorok gyártásának módszereivel ismerkedtek meg. akik eddig nem sajátították el a rajzolás tudományát, most sürgősen pótolják mulasztásukat, mert a nagypontosságú gépalkatrészek gyártásához már nem elegendő a rutin, a begyakorlottság. a gyár vezetőinek tapasztalatai szerint a sokéves szakmai gyakorlat révén igen gyorsan elsajátítják a dolgozók az új ismereteket, s az új szakmában is kiválóan megállják helyüket. szegedi aurél egykori géplakatos például kitűnő műszerész tevékenységéért, továbbá az automata célgépek szerelésében elért eredményeiért nemrég megkapta a gépipar kiváló dolgozója kitüntetését.

a gyár átképző tanfolyamai egyre népesebbek, jelenleg újabb 35 dolgozó igyekszik megszerezni a második szakma szakmunkásbizonyítványát. /mti/

...

9.12/a

- 8 -

bb 12. a budapesti nemzetközi vásár kubai pavilonja bepillantást nyújt a távoli baráti ország népének életébe - kubai kereskedelmi küldöttség érkezik a vásárra

i sz/sze vm vg

1963. május 3.

a budapesti nemzetközi vásár egyik nagy érdeklődésre számot tartó pavilonja a kubai kiállítás lesz, ahol a magyar látogatók bepillantást nyerhetnek a távoli baráti ország népének életébe. a termékek bemutatóján kívül gazdag foto-anyag ismerteti majd a kubai köztársaság fejlődését, lakosainak munkáját. e fiatal független ország külkereskedelme most másodszor vesz részt a budapesti vásáron. a tavalyi részvétel tapasztalatairól, s a mostani előkészületeiről oscar mas bringuez, a kubai köztársaság budapesti nagykövetségének ideiglenes ügyvivője és juan izquierdo, a nagykövetség kereskedelmi tanácsosa a következőket mondotta:

- az előző évi vásár jelentősen hozzájárult a kubai termékek propagálásához, exportunk eredményes fejlesztéséhez. pavilonunkat a magyar látogatókon és külkereskedelmi szakembereken kívül sok ide érkező külföldi is megtekintette. újabb kiállításunk most alkalmat ad arra, hogy a látogatók felmérjék, hogyan fejlődött azóta is kuba ipara, mezőgazdasága, milyen mértékben emelkedett egy év alatt a szocialista építőmunka színvonala. pavilonunkban nagy választékban mutatjuk be hagyományos termékeinket, a világhírű kubai dohányt, kávét, cukrot, a cukornádból készült rumot, borokat és más italokat, a halászlé ipar termékeit, valamint ruházati cikkeket, köztük cipőket, munkaruhákat.

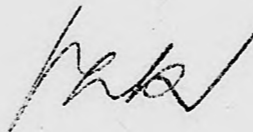
- a pavilonban fényképek szemléltetik majd a kubai köztársaság politikai és társadalmi eseményeit, a mezőgazdasági fejlődés kiemelkedő mozzanatait. bemutatjuk például a képeken a cukornádvágás gépesítését, vagyis azt, hogyan váltották fel a gépek a cukornád aratásának nehéz munkáját.

- a közelmúltban jött létre a magyar-kubai hosszulejáratu kereskedelmi egyezmény, amelynek alapján a vásár idején jelentős üzletkötések várhatók. a vásárra egyébként kubából kereskedelmi szakemberekből álló küldöttség érkezik budapestre, hogy megtekintse a vásárt és résztvegyen az üzleti tárgyalásokon. /mti/

...

9.22/a

- 9 -

bb 13. a világ egyik legtélállóbb búzája a magyar f 293 - hogyan bírták a rendkívüli telet a hazai és külföldi búzafajták?

i ie vm ká

1963. május 3.

több mint 50 búzafajta télállóságának vizsgálatát fejezte be tiz kísérleti állomásán az országos fajtaminősítő intézet. a minden esztendőben megismétlődő vizsgálatok még sohasem adtak ilyen értékes tanulságokat, hiszen a búzák évtizedek óta nem voltak olyan kemény télnek kitéve, mint az idén. a fiatal növényeket csaknem három hónapra át kettős jégpáncél borította, s így a hosszantartó, erős hideg mellett még az állandó nedvességgel és levegő-hiánnyal is meg kellett küzdeniük.

az intézet felmérése szerint néhány búzafajta a rendkívül zord körülmények között is „kiválóan érezte magát”, „igly elsősorban a nagytermőképességű szovjet bezosztája 1., amelynek állománya alig öt százalékkal ritkult meg a kemény tél folyamán. majdnem hasonlóan jól bírták a tartós hideget a többi szovjet búzafajták, s nem sokkal maradt el mögöttük két kanadai buza sem. nagyon rosszul szerepeltek viszont a sokkal enyhébb éghajlathoz szokott olasz fajták, a kísérleti állomásokon igen sok fő kipusztult. az előző évi kísérletekben feltűnően bőven termelt francia búzák most szintén legfeljebb fél-termést adnak.

a rendkívüli tél nem éppen örvendetes, de igen hasznos tapasztalatokat hozott a magyar növénynemesítőknek is, akiknek tiz új fajta jelöltjük vett részt a kísérletekben. a szokatlan hidegnek köszönhető, hogy már az új fajtajelöltek vizsgálatának első évében megállapítható: egyikük télálló-képessége sem felel meg a követelményeknek. így a nemesítőknek még a további kísérletek előtt módjuk van a kialakítandó nagytermőképességű magyar buza törzseinek javítására.

egyetlen hazai búzafajtánk türte igen jól, a legkiválóbb külföldiekkel vetekedve a kemény telet: a fertődi 293-as. mégpedig nemcsak a hazai kísérleti állomásokon, - a szovjet agrobotanikai intézet tájékoztatása szerint a szovjetunióban, a világ minden részéről összegyűjtött nagyszámu búzafajta között is az egyik legtélállóbb fajtának bizonyult./mti/

9.27/a

- 10 -

bb 14. ötezer figyelmeztető levelezőlap a növényi kártevők megjelenéséről

vid j vm ká

1963. május 3.

veszprém megye gyümölcsöseiben a fák virágba borulása után megkezdtek rajzásukat a különböző kártevők. a csopaki növényvédő állomás az elmúlt éveknél jobban felkészült a növényvédelemre. tavaly csak a központban helyeztek el fénycsapdát, az idén a megye négy tájegységén csalogatják tüllzacskóba az éjjeli rovarokat. gőgánfán, pápán, olaszfaluban, csopakon figyelik a rajzást, s az eredményt a növényvédőfelelősök azonnal közlik a növényvédő állomással, ahonnan figyelmeztető levelezőlapokat küldenek a közös gazdaságoknak. az elmúlt két hónapban mintegy 5000 levelezőlapon 23 kártevőre hívták fel a termelőségvetkezetek figyelmét./mti/

bb 16. tiz év alatt egymillió ember hallgatta meg csongrád megyében a tit előadásait

vid fm/tné vm fm

1963. május 3.

a tit csongrád megyei vezetői összegezték a társulat tiz éves működésének helybeli eredményeit. az adatok szerint egy évtized alatt a megyében egymillió ember előtt több mint 13.000 ismeretterjesztő előadást tartottak. 150 országjáró társasutazást szerveztek s mintegy 7500 emberrel ismertették meg így hazánk nevezetességeit. harminc kisebb-nagyobb kiállításukat 14.000-en nézték meg. tudományos konferenciák, tapasztalatcserék százait rendezték meg tiz év alatt. tiz különböző ismeretterjesztő kiadványuk forog közkézen.

az elmúlt években jelentősen fejlődött a tit falusi munkája. míg 1954-ben az előadások alig 14 százalékát rendezték a községekben, addig tavaly már az ismeretek terjesztését szolgáló összejövetelek 58 százalékát a falvakban, termelőségvetkezetekben tartották. a megalakulás évében alig 200, ma pedig már több mint 1200 értelmiségi vállal rendszeresen munkát a tit-ben. közülük 400 - falun élő orvos, tanító és mezőgazdasági szakember.

a megye községeiben sok helyen megalakultak már a tit csoportok. az idén ezek számának növelése, a tit klubok létrehozása tartozik a legfontosabb tervek közé./mti/

9.30/a

- 11 -

bb 15. átfogó reform készül a felnőttoktatásban - országos vita a tervekről

i vt/hné/m/ha

1963. május 3.

Múlt év őszén kapta a feladatot az akkor megalakult országos pedagógiai intézet felnőttoktatási tanszéke, hogy készítse el a dolgozók iskoláinak reform-tantervét. A felnőttoktatás reformjával kapcsolatos elgondolásokról tájékoztatták a tanszéken az mti munkatársát.

Mint elmondották, a dolgozók iskolái továbbfejlesztésének két alapvető célja van. Egyik: a népgazdaság szakemberigényeinek kielégítése, korszerű általános és szakmai műveltséget nyújtva. A másik: a dolgozók minél nagyobb tömegeinek bekapcsolása az általános- és a középfokú oktatásba. Más a társadalmi igény a felnőttekkel szemben, s ezért más a felnőttek igénye az iskolával szemben - hangoztatták. Nem érhetjük be tehát azzal, hogy a gyerekek számára már kiválogatott tananyagot tovább válogatjuk. Az adott tudományág egészéből valamint a felnőttek előtt álló legfontosabb feladatokból kell kiindulni, s megvizsgálni, hogy a tudományból mire van szükségük.

- alapvető fontossága, hogy milyen szempontok szerint válogatjuk ki a felnőtteknek szánt ismeretanyagot. Ez szorosan összefügg azzal a törekvéssel, hogy az oktatás eredményeként a felnőtteket alkalmasabbá tegyük az életben már általuk végzett munkára. Vidéken a legfőbb probléma, hogyan tudjuk közelebb hozni egymáshoz a mezőgazdasági szakmunkás-képzést és az általános műveltséget. Ugyanígy célunk az általános műveltség közelítése a szakmához az ipar területén is. Segíteni akarunk abban, hogy szakmát szerezzen a betanított munkás. Ezt a célt szolgálja, hogy - az ipari jellegű közműveltségi tárgyak mellett - fizikából, kémiából, biológiából, földrajzból más anyagot tanuljanak az ipari területen dolgozók, mint a mezőgazdaságban foglalkoztatottak. Az elgondolás az, hogy fentiekén kívül az ipari dolgozók heti plusz két órában lehetőséget kapnak arra, hogy üzemük profiljának megfelelően felkészítsék őket szakmai vizsgára is. Így hozzávetőleg az alapfokú általános műveltség megszerzésével egyidőben megkapják a szakmunkás-bizonyítványt is.

- bonyolultabb a probléma azoknál, akiknek már van szakmájuk. Az ilyen dolgozókat gyakorlati órák beállításával képeznek tovább szakterületükön, különféle tanfolyamokon./folyt.köv./

9.40/a

- 12 -

bb 15. /átfogó ... 1. folyt./ m

- a felnőttoktatás reformjának másik alapelve, - mondták a továbbiakban - egységes követelményrendszer kialakítása. Ez részben abban állna, hogy az általános iskolától az érettségig egységes felnőttoktatási iskolatípust hoznánk létre, másrészt igen lényeges, hogy - a szükségletekhez igazodva - a legrugalmasabb oktatási eszközöket és formákat alkalmazzuk. Ebben értékes támogatást nyújthat a népművelés is. A levelező oktatást és a magántanulást ugyancsak messzemenően segítheti a népművelési hálózat, beleértve a rádiót, s a televíziót.

- a szakemberek olyan oktatási formák kimunkálásán dolgoznak, amelyek messzemenően alkalmazkodnak a dolgozók iskolájába járók munkakörülményeihez, s esetleg lehetőséget biztosítanak különböző időközökben sorra kerülő vizsgákra is, szakítva a jelenlegi félévi, illetve tanévvégi kötött vizsgarendszerrel. Megvizsgáljuk annak lehetőségét, hogy 14 éves kortól a már dolgozó fiatalok beiratkozhassanak a dolgozók ifjúsági gimnáziumába. Itt a heti óraszám kevesebb lenne, mint a dolgozók jelenlegi gimnáziumában, ezért a tanulmányi időt öt évre tervezzük, s az ötödik év végén tennének érettségi vizsgát a hallgatók. A tervekben szerepel a dolgozók mezőgazdasági, ipari és egyéb jellegű szakközépiskoláinak létrehozása is.

- az országos pedagógiai intézetben elkészülnek a dolgozók egységes iskolatípusának alsó szakaszára / az eddigi általános iskolára / vonatkozó tantervek. Októberben a nagyobb létszámú iskolákban, intézményeknél és üzemekben megindul ezek országos vitája. Az 1963-1964-es tanévben néhány iskolában tantervi kísérletek kezdődnek. Ezt 1964-1965-ben mintegy ötven iskolára terjesztjük ki, majd az 1965-1966-os oktatási évben a dolgozók egységes iskoláinak néhány osztályában bevezetjük a kísérleti tananyagot. /mti/

...

bb 26. sorházakat építenek debrecenben

vid/te/m/ki

1963. május 3.

Debrecenben a városrendezési tervekben kijelölték azokat a helyeket, ahol a kertés sorházakat építik fel. Az építkezésekhez új utcát nyitnak az új élet parkban. A sorházak terv alapján készülnek. Az építkezés már megkezdődött. Az idén 46, jövőre pedig 42 lakás épül az új utcában. /mti/

...

9.45/a

- 13 -

bb 17. pályázat szabolcsban a szövetkezeti mozgalommal foglalkozó művek irására

vid fm/tné vm fm

1963. május 3.

a tudományos ismeretterjesztő társulat szabolcs-szatmár megyei szervezete, a meszöv és a megyei tanács vb mezőgazdasági osztálya pályázatot hirdetett a szövetkezeti mozgalommal foglalkozó helytörténeti tanulmányok irására. a pályázat célja olyan művek készítése, amelyek részben vagy átfogóan megmutatják a falu szocialista átalakulását, ezzel összefüggésben a nagyüzemek kialakulását, a szövetkezeti parasztság kulturális, szociális helyzetének, életkörülményeinek megváltozását. a legjobb tanulmányokat önállóan, vagy gyűjteményben megjelentetik. a művek díjazására hatezer forintot irányoztak elő.
/mti/

- . -

bb 19. két iskola és bölcsöde épül a zalaegerszegi ujjvárosban

vid te vm ki

1963. május 3.

a zalaegerszegi ujjvárosban néhány héttel ezelőtt nyílt meg egy korszerű, tiz tantermes iparitanuló iskola, amelyben ezernél több ipari tanulót oktatnak. ebben az évben újabb 252 lakást adnak át az ujjvárosban és ezzel mintegy ötszázra növekszik az itt élő családok száma. az új lakótelep távol esik a város iskoláitól, ezért ott közép-és általános iskolát, valamint bölcsödét építenek. a jövő tanévben mindkét iskola megnyílik, a bölcsödét pedig még ebben az évben átadják rendeltetésének.
/mti/

- . -

bb 20. jelentősen csökkentik a gyártmányok fejlesztési idejét az esztergomi szerszámgépgyárban

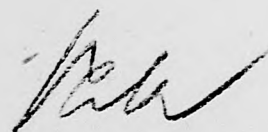
vid te vm ki

1963. május 3.

az esztergomi szerszámgépgyárban jelentősen csökkentik a gépek fejlesztési idejét. míg eddig általában hét év telt el gyártmányaik alap gondolatának a megszületésétől a sorozatgyártásig, most ezt az időt négy évre csökkentik. így például az fcoe 320-as nagy pontosságú furógép - amelynek megjelenése a nemzetközi piacon fontos népgazdasági érdek - tervezését az idén kezdik meg és 1966-ban már szériában gyártják. a sokoldalú, nagytudású mfm 250-es elektrohidraulikus másológép fejlesztési idejét azzal is megrövidítik, hogy a már készülő kísérleti gép egyben mintapéldány lesz és így már 1965-ben megkezdik sorozatgyártását.
/folyt.köv./

9.50/a

- 14 -

/bb 20. jelentősen.....1.folyt./vm

az új gyártmányokra nagy gonddal készülnek fel. szinte az egész gyárban korszerűsítik a technológiát. így például még jobban alkalmazzák a „családelvet”, hogy minél nagyobb sorozatban készíthessék az alkatrészeket, a forgácsolóban pedig fokozatosan rátérnek a csoportos megmunkálási módszerre.
/mti/

- . -

bb 18. új magyar műszerrel keresik a gdanski öbölbe hullott meteoritot - elektronikus vizalatti berendezés fémek kutatására

i kf/kf vm vg

1963. május 3.

magyar szabadalom alapján többféle olyan ügyes műszert gyártunk és exportálunk már, amelyek a föld alatt megbuvó vezetékeket felkutatják, felderítik a csőrendszerek hibáit. ezeket a berendezéseket most egy olyan műszerrel egészítik ki, amely nemcsak itthon, hanem nemzetközi viszonylatban is újszerű.

a mélyépítési tervező vállalat dolgozói, csanda ferenc mérnök és zalavári tiber technikus - molnár lajos és petikowics jános mérnökök közreműködésével vizalatti elektronikus kutatóműszer kísérleti példányát készítették el. a műszer újszerűsége abban mutatkozik, hogy - eltérően az eddigi hasonló elektronikus berendezésektől - ezt nem befolyásolja a talaj mágneses tere, így vízben is bármilyen mélységben „észreveszi”, és pontosan jelzi az ott rejlő fémeket. a vizalatti kutató műszer érzékelő és erősítő berendezésből áll. ha a kábellel vízbeeresztett érzékelő fémtárgyhoz közeledik, a felszínen levő jelzőberendezés bugó hangot ad és műszerrel is mutatja az eredményt. nemrégiben a tatal tóban 6-8 méteres mélységben a vállalat könnyűbuvárai sikerrel próbálták ki az érdekes készüléket, amely pontosan jelezte az iszapban rejtőzött apróbb fémtárgyakat is. az új műszer különösen a víz-és iszap alatti fémtárgyak, háborus lövedékek, hajó és hidroncsok stb. felkutatásához nyújt hasznos segítséget.

a tranzisztoros, telepekkel működő műszert most gyártásra is alkalmas kivitelben készítik el, ugyanakkor szárazföldi használatra nagyobb mélységben rejtőzött, különálló fémtárgyak felkutatására is alkalmassá teszik. a mélyépítési tervező vállalat könnyűbuvár osztálya a nyáron a lánchid környékén próbálkozik az új műszerrel a mederben levő hidmaradványok, tartozékok felderítésénél, augusztusban pedig az adriai tengeren végeznek vele archeológiai kutatásokat. időközben sort kerítenek arra is, hogy a lengyel kérésre a gdanski öbölbe hullott meteoritot - amelyet a lengyel asztronómiai társaság évek óta eredménytelenül keres - a műszer segítségével megtalálják.
/mti/

- . -

9.57/a

- 15 -

bb 21. épülnek az első termelészövetkezeti palántanevelő-házak szolnok megyében

vid j vm ká 1963. május 3.

szolnok megyében mintegy 3 millió forintos költséggel megkezdtek az első termelészövetkezeti palántanevelőházak építését. hatezer négyzetméter üvegfelületű palántanevelőt kap a kőteleki ezüstkalász és a jászfényszaru zöld mező tsz. a harmadik hasonló létesítmény helyét most jelölték ki jászberényben. a palántanevelők a jövő év tavaszán kezdik meg működésüket és összesen mintegy 30 millió palántát adnak a nagyüzemi kertészeteknek./mti/

-. -

bb 22. népszerű a mezőgazdasági verseny a tolna megyei fiatalok között

vid j vm ká 1963. május 3.

a kisz központi bizottsága, a medosz és a földművelésügyi minisztérium által meghirdetett mezőgazdasági versenybe a tolna megyei termelészövetkezetekből eddig 100 ifjúsági munkacsapat 2000 tagja nevezett be. a paksi járásban három község 4 ifjúsági termelészövetkezeti munkacsapatának 48 tagja 319 hold különféle kapásnövény teljes megművelését és betakarítását vállalta. figyelemre méltó a kocsolai vörös csillag tsz 48 ifju tagjának felajánlása: a kocsolai fiatalok elhatározták, hogy 37 holdas kertjükben egymillió forint értékű kertészeti növényt termesztenek. nem maradnak ki a vetélkedésből az állattenyésztők sem: kalmár lajos, a mőzsi uj élet ifju sertésenyésztője 180 sertés nevelését és egyenként 115 kilós súlyra való hizlalását vállalta./mti/

-. -

bb 23. emléktáblával jelölik padrah lajos spanyol szabadsághős békéscsabai szülőházát

vid gk vm fm 1963. május 3.

békéscsabán a hazafias népfront és a kisz rendezésében a közelmúltban zajlott le sebes györgy spanyol szabadsághős emlékünnepe. ott derült ki, hogy ugyanazon a harctéren esett el egyik legjobb barátja, padrah lajos békéscsabai cukrászsegéd. a 24 éves korában hősi halált halt szabadságharcos emlékeit összegyűjtik a hazafias népfront békéscsabai ötödik kerületi bizottságának tagjai. felkeresték padrah lajos édesanyját és egykori harcostársait, hogy megismerjék életét, munkásságát. elhatározták, hogy a békéscsabai munkásnyegyedben levő szülőháza falát emléktáblával jelölik meg, amelyet majd az alkotmány ünnepén lepleznek le./mti/

-. -

10.02/a

- 16 -

bb 24. háromezer új falusi elsősegély-nyújtó komárom megyében

vid/fm/tné/m/fm 1963. május 3.

komárom megyében sikerrel zárultak a vöröskereszt tanfolyamai. míg tavaly a megyében összesen 150 tanfolyamon 4000-en vizsgáltak, az idén csupán a falvakban 160 tanfolyamon 4000 hallgató vett részt. sok új „tantárgy”-at vezettek be. előadások hangzottak el például a traktorok és más gépek helytelen kezeléséből adódó veszélyekről. 15 tehenészetben a fejőket helyszíni bemutatókon, filmvetítéseken oktatták ki az egészségügyi tennivalókra. új téma volt a növényvédőszeres helyes használatáról szóló előadás is. a különböző falusi tanfolyamokon 3000-en szerezték meg az első segélynyújtói oklevelet.

nagy sikerrel zárultak a falvakban az „anyák iskolái”, a városban pedig mind jobban elterjed a tatabányai kórház kezdeményezése: a kórházak szülészeti osztályain fekvő édesanyáknak a kórtermekben játékbabákon bemutatják a csecsemők helyes gondozását.

a vöröskereszt most zárult tanfolyamain 8000-en vizsgáltak a megyében./mti/

-. -

bb 29. közös „ballagásra”, készülnek gyomán a felnőtt s a fiatal diákok

vid/fm/tné/m/fm 1963. május 3.

a gyomai általános gimnázium most érettségiző diákjai elhatározták, hogy május 11-én közös „ballagást”, rendeznek a dolgozók esti tagozatán végző „öreg-diákokkal”, a fiatalok idősebb „sorstársakkal”, karonfogva együtt vonulnak majd végig az iskola folyosóján és osztályain, s együtt bucsuznak az iskolától./mti/

-. -

10.08/a

- 17 -

bb 25. népdalok nagysimonyiból sydneybe

vid/fm/tné/m/fm

1963. május 3.

vas megyében a „népdalok szerelmeseként”, ismerik és tisztelik a nagysimonyi mikecs ferenc 78 éves nyugdíjas tanárt. 1906-ban kezdte meg a népdalgyűjtést, s azóta több mint hatezer dalt gyűjtött. többek között száznegyvenhét betyárnótát, több mint ezer szerelemről szóló népdalt, kétszáz hatvanegy bordalt, mintegy ötszáz katonadalt őriz. összegyűjtötte ezenkívül dankó pista, egressy béni és más híres magyar nótaszerzők munkáit is.

mikecs ferenc nemrég ausztráliából, sydneyből kapott levelet. friznai józsef rég kivándorolt pedagógus fordult hozzá azzal a kéréssel, hogy a távoli szülőhazából küldjön népdalokat ausztráliába. a kérésnek eleget tett mikecs ferenc, s azóta a sydneyben élő ausztráliai magyarok egy csoportja esténként az elküldött magyar népdalokkal ismerkedik.

a kapcsolat tovább fejlődött, s a napokban mikecs ferenc újabb negyven népdalt küldött ausztráliába. a kint élők pedig díszes tengeri kagylókkal, és egy stainer-hegedűvel kedveskedtek az idős népdalgyűjtőnek. /mti/

bb 27. állatokon kezdenek kísérleteket a szilikózis keletkezésének tanulmányozására

vid/te/m/ki

1963. május 3.

a pécsi szénbányászati trösztnél nemzetközi viszonylatban is kiemelkedő eredményt értek el az utóbbi években a bányabeli por-elhárításban és ezzel a szilikótikus megbetegedések csökkentésében. 1957. óta az elővájások levegőjének porkoncentrációja 80, a fejtéseké 40 százalékkal, míg a szilikózisban megbetegedett bányászok száma 20.4 százalékról 11.2 százalékra csökkent. a por-képződés megakadályozásán kívül az idén a szilikózis keletkezésének megállapítására és a szilikózis gyógyítására is kísérletekbe kezdenek. elkészült egy bányamilió előállítására szolgáló laboratórium, ahol a bányaviszonyoknak megfelelő hőmérsékletű fülkékben kísérleti állatokat helyeznek el. a fülkébe a bányabeli arányoknak megfelelő mennyiségű metángázt és szilikótikus port áramoltatnak be. májustól naponta hat órán át - ennyi a bányában töltött munkaidő is - fél évig tartják így a kísérleti állatokat, majd egy részüknél megállapítják a megbetegedés formáit és mértékét, a másik csoportot pedig különböző gyógyászati eljárásnak, így inhalálásnak vetik alá. /mti/

10.12/a

- 18 -

bb 28. legelőszemlék vas megyében

vid/j/m/ká

1963. május 3.

a késői tavaszodás miatt az idén a legeltetés megkezdésének ideje is kitolódott. vas megyében május 10. előtt csak az alkalmi legelőkre - az akácosokba és a nyiladékokba - lehet kihajtani az állatokat. addig minden járásban legelőszemléket tartanak a szakemberek: megvizsgálják, hogy gondoskodtak-e a gyepek rend-behozataláról, az itatáshoz szükséges vizről, a szakaszos legeltetéshez kijelölték-e a szakaszhatárokat? a legelőszemlék a hét közepére fejeződnek be. /mti/

bb 30. faluközpontok terveit készíti el a hazafias népfront győr megyei műszaki akcióbizottsága

vid/fm/tné/m/fm

1963. május 3.

a hazafias népfront győr-sopron megyei bizottsága mellett működő megyei műszaki akcióbizottság már sok szép feladatot oldott meg. a bizottság tagjai különösen sokat segítettek annak idején a termelőszövetkezeti épületek, kutak megtervezésében. most arra összpontosítják erejüket, hogy győr megyében szép faluközpontok alakuljanak ki, s résztvesznek a faluközpontok terveinek előkészítésében. azonkívül elvállalják egy-egy község rendszeres segítségét, műszaki tanácsokat adnak, segítenek megállapítani a fejlesztési feladatok helyes sorrendjét, és azok végrehajtását. /mti/

bb 31. nehéz fizikai munkát gépesítettek az ajkai alumíniumkohóban

vid/te/m/szf

1963. május 3.

az ajkai alumíniumkohóban a könnyűfém előállításához szükséges berendezéseket, az elektrolizáló kádakat, nehéz munkával szokták felújítani. a gépóriások alsó részéből, az elektrolizálás folyamatahoz szükséges 15 tonnányi szenet el kell távolítani és ki kell cserélni. a többéves munka közben elhasználódott széntömb szét-darabolását joggal tartják az alumíniumkohászat egyik legnehezebb fizikai munkájának, mert a betonkemény anyagot nagy fáradsággal, szinte kilónyi darabokra lehet csak szétválni. a kézi légkalapáccsal dolgozó munkások ezért termelési tanácskozáson kérték a mérnököket, próbálkozzanak meg a munka gépesítésével. /folyt.köv./

10.20/a

- 19 -

PKK

bb 31. /nehéz ... 1. folyt./ m

a szakemberek több mint féléves kísérletek után új módszert dolgoztak ki, amelyet a sikeres próbák után már üzemszerűen alkalmaznak. gépet szerkesztettek, amelyre rászzerelték a légkalapácsot, s a kalapács most már gépi erővel faragja szét a széntömböt. a dolgozóknak csupán a szerkezet irányítására kell ügyelniük. előnye az új módszernek, hogy kádanként száz órával csökkenthetik a felújítás idejét, s ennyivel hamarabb is állíthatják munkába a felújított berendezést.

a módszert üzemszerűen alkalmazzák. /mti/

bb 32. tanulmány készül justh zsigmondról

vid/f/tné/m/fm

1963. május 3.

elek lászló országgyűlési képviselő, a szarvasi óvónőképző intézet tanára - aki fáradhatatlan kutatómunkával segíti a viharok történelmi múltjának felderítését - jelenleg justh zsigmondról, az első magyar parasztszínház megalapítójáról, az irodalom és művészet nagy pártfogójáról is érdekes tanulmányt. a 160 oldalas füzetet rövidesen megjelenteti a békés megyei tanács művelődésügyi osztálya. /mti/

bb 33. minden termelőszövetkezetben szakmunkás irányítja már az öntözést győr megyében

vid/j/m/ká

1963. május 3.

a kisalföld bő víziú folyóiból, a kavicsos altalajba vert cső-
kutak vizéből aszály idején bőséges csapadékot permetezhetnek a szomszédos földekre. ezzel a lehetőséggel egyre inkább élnek győr megye termelőszövetkezetei, évről-évre növelik az öntözött területet. az idén újabb 50 csőkutat vernek a közös gazdaságok földjein, s ezzel további 2500 hold föld kaphat mesterséges csapadékot. /folyt.köv./

10.27/a

- 20 -

bb 33. /minden termelőszövetkezetben ... 1. folyt./ m

a meglevő és újabban létesítendő öntözőberendezések üzemeltetéséhez a tél folyamán képezték ki a szakembereket. 136 termelőszövetkezeti tag tanult a győri, mosonmagyaróvári, kapuvári, csornai iskolákon, ahol elsajátították az öntözés technológiáját és agrotechnikáját. az új öntöző, növénytermesztő szakmunkások most vizsgáznak. az idén a megye közös gazdaságaiban már mindenütt szakmunkás irányíthatja az öntözést. /mti/

bb 34. elutazott a francia parlamenti küldöttség

t bc/j vm

1963. május 3.

a francia parlamenti küldöttség, amely dr. hubert martin, a francia nemzetgyűlés kulturális és szociális bizottsága titkárának vezetésével az országgyűlés vendégeként egy hétig magyarországon tartózkodott, pénteken délelőtt visszautazott franciaországba.

a küldöttséget a ferihegyi repülőtéren dr. pesta lászló, az országgyűlés szociális és egészségügyi bizottságának elnöke, huber lajos és pála károlyné, az országgyűlés jegyzői, több országgyűlési képviselő, s a külügyminisztérium képviselői búcsúztatták. megjelent a búcsúztatásnál edouard hutte, a francia köztársaság budapesti követségének tanácsosa s a követség több munkatársa is. /mti/

bb 35. a lottó nyerőszámai

te vm

1963. május 3.

a sportfogadási és lottoigazgatóság tájékoztatása szerint kisbéren a szabadság sörkertben megtartott lottósorsoláson a 18. játékhetén a következő nyerőszámokat húzták ki;

38, 51, 64, 74, 81

/mti/

10.55/a

- 21 -

bb 36. új fővezetéket kapcsoltak be győrről a gázhálózatba

vid/te/m/ki

1963. május 3.

bekapcsolták az új középnyomású csővezetéket a győri gázhálózatba. az 1.3 kilométer hosszú, 400, illetve 300 milliméter átmérőjű csővezeték a bajcsy-zsilinszky utcán a belvárost szeli át. a munkácsy utcánál elágazik a győrszigeti városrészbe. a vezetéket tovább építik a vasuti vágányok alatt nádorvárosban.

győrről a vezetékhálózat rekonstrukcióján kívül a gázgyári berendezéseket is felújítják. már építik az új kéntelenítőt és a két új kokszenitort.

ezekkel a felújításokkal nem annyira a gázgyár teljesítő-képessége, mint inkább a gáz minősége javul. /mti/

bb 37. szerencsés kimenetelű baleset az erzsébet-híd szerelőszőnyegén

t sl/hmé/m/vg

1963. május 3.

pénteken délelőtt nem mindennapos baleset történt az erzsébet-híd építkezésénél. a duna két partja között 40 méter magasságban kifeszített szerelőszőnyeg a budai oldalon valamilyen műszaki hiba következtében megbillent, s a rajta tartózkodó nyolc ember - hat szerelő és két riporter - a kötelekbe kapaszkodva várta, hogy a nagy magasságból a földre segítsék. Szerencsére valamennyien védőövvel hozzá voltak kötve a fémszőnyeghez, s így a baleset az emberekben nem okozott kárt. a hidkapuzat tetejéről percek alatt mentőkosarat bocsátottak le és az embereket egyenként biztonságba helyezték.

a szokatlan esemény mégis bekerült az orvosi krónikába, mert a fővárosi villamosvasut egyik arra haladó készenléti szerelőautójának vezetője, - nyilvánvalóan a nem mindennapos látvány hatására - eltévesztette a helyes irányt, s a hidépítkezés közelében az árokba vezette kocsiját. a kocsi három utasa kisebb sérüléssel uszta meg a balesetet. /mti/

13.40/a

- 22 -

bb 38. időjárásjelentés

tm vm

1963. május 3.

a meteorológiai intézet jelenti május 3-án, pénteken 13 órakor:

esők, zivatarok

az északnyugat-európa feletti ciklon frontrendszerai továbbra is sarkvidéki eredetű, hideg levegőt szállítanak szárazföldünkre. a hideg levegő az elmúlt 24 óra folyamán még nem lépett át az alpok vonalán, mozgása teljesen lelassult. a földközi tenger medencéjében ciklonképződés van folyamatban. hazánkban tegnap 9-13 órán át sütött a nap. a hőmérséklet napközben általában 20-25, a délkeleti megyékben 26-27 fokig emelkedett. ma hajnalban általában 9-13 az északnyugati határszélen 6-8 fokig hűlt le a levegő. ma a korareggeli óráktól a beszivárgó hideg levegő hatására a nyugati és északi megyékben futó záporok voltak, a délelőtti folyamán általában 20-23, a nyugati határszélen csak 14-15 fokig emelkedett a hőmérséklet. budapesten csütörtökön a hőmérséklet napi középértéke 19 fok volt, 4.6 fokkal magasabb, mint a sokévi átlag. ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 21 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 753 milliméter, alig változik.

várható időjárás szombat estig: felhős idő, az ország legnagyobb részében esővel, zivatarokkal. mérsékelt, időnként élénkebb szél. a hőmérséklet keleten is csökken. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet keleten 9-13, nyugaton 6-9, legmagasabb nappali hőmérséklet holnap általában 14-18 fok között, keleten helyenként 18 fok felett. a duna vízállása ma reggel 351 centiméter. /mti/

bb.39. nappali tagozatra 30 helyett 35 évig, esti és levelező tagozatra korhatár nélkül lehet felvételre jelentkezni az egyetemeken - változások a felsőoktatási intézmények felvételi rendjében

i/bc/a/ ha

1963.május 3.

a felsőoktatási intézményekbe való jelentkezéssel kapcsolatban a művelődésügyi minisztérium intézkedést adott ki.

/folyt.köv./

13.45/a 13.54

- 23 -

bb.39./ nappali..... 1.folyt. /a

a felsőoktatási intézmények nappali tagozataira az eddig érvényben volt 30 éves korhatár helyett 35 éves korig lehet jelentkezni. a levelező és esti tagozatokra életkoruktól és jelenlegi munkaörüktől, beosztásuktól függetlenül jelentkezhetnek a dolgozók, ha a szükséges előtanulmányokat elvégezték - érettségiztek vagy technikus oklevelet szereztek - és legalább másfél évet már munkaviszonyban töltöttek, vagy katonai szolgálatot teljesítettek. a szegedi, a pécsi, az egri és a nyiregyházi tanárképző főiskolára - tekintettel a képzés nélkül alkalmazott tanárok nagy számára - átmene-tileg továbbra is csak pedagógus munkakörben dolgozók vehetők fel.

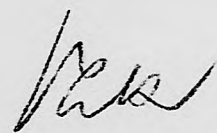
a nappali tagozatra az érettségit követő két éven belül az érettségiztető középiskola útján lehet felvételre jelentkezni. akik három éve vagy régebben érettségiztek, munkahelyükön keresztül közvetlenül a felsőoktatási intézménybe továbbítsák jelentkezési irataikat. a felvételi kérelmeket május 10-ig fogadják el a középiskolákban. a jelentkezők június 25 és július 20 közötti felvételi vizsgát tesznek a felsőoktatási intézményben. az esti és a levelező tagozaton a jelentkezés határideje június 1. a pályázók közvetlenül a dékáni, igazgatói hivatalnak küldjék meg jelentkezési irataikat. a felvételi vizsgákat júliusban tartják.

az 1963-64-es tanévben a debreceni kossuth lajos tudományegyetem bölcsészettudományi kara nappali tagozatán a népművelési szakra is lesz felvétel. az eötvös loránd tudományegyetem bölcsészettudományi karának esti tagozatán a kulturális területen dolgozók számára magyar nyelv -és irodalom szakon nem tanárszakos képzés indul. az eötvös loránd és a kossuth lajos tudományegyetem természettudományi karának esti és levelező tagozatán matematikai szakos tanárképzés kezdődik. a budapesti műszaki egyetem gépészmérnöki karának esti-levelező tagozatán ismét lesz felvétel technikus-tanári szakra.

/folyt.köv./

14, 10/-m

- 24 -

bb.39./ nappali..... 2.folyt. /a

több olyan felsőfoku technikumban, ahol eddig csak esti illetve levelező oktatás volt, nappali tagozaton is megindul a képzés. lehet jelentkezni budapesten a felsőfoku gépipari technikumba a gyártástechnológiai szakra, a felsőfoku híradás -és műszeripari technikumba a híradástechnikai szakra, továbbá dunaujvárosban a felsőfoku kohászati technikumba a kohász és gépgyártástechnológiai szakra, valamint baján a felsőfoku vizsgázóképzési technikumba a nappali tagozatra.

a növekvő felvételi létszám következtében egyetemi kollégiumban, diákotthonban csak nagyon indokolt esetekben lehet új hallgatót elhelyezni. ezért az egyetemi városokban lakók lehetőleg a helyi felsőoktatási intézményekbe kérjék felvételt. jelentkezésük nem fogadható el olyan más városban levő felsőoktatási intézménybe, amely a lakóhelyükön működő egyetemmel azonos képesítést nyújt./mti/

.-

bb 40. az előző évinél jóval nagyobb területen, gyártmányainak gazdag választékát mutatja be az ndk ipara a budapesti nemzetközi vásáron - tájékoztató az ndk nagykövetségének kereskedelempolitikai osztályán

t sz/sze/m/vg

1963. május 3.

pénteken a német demokratikus köztársaság budapesti nagykövetségének kereskedelempolitikai osztályán elfrieda wagner kereskedelmi tanácsos sajtótájékoztatón ismertette, hogyan vesz részt az ndk a budapesti nemzetközi vásáron.

bevezetőben a kereskedelmi tanácsos örömmel üdvözölte a budapesti ipari vásár nemzetközivé nyilvánítását, s elmondotta, hogy a vásár megnövekedett jelentőségét figyelembe véve, az előző évekénél jóval nagyobb szabású kiállítással jelentkezik az ndk. a tavalyinál 66 százalékkal több területet, összesen 2.000 négyzetméter helyet foglalnak majd el a vásáron az ndk árubemutatói. ezer négyzetméternél nagyobb alapterületű, könnyűfém-szerkezetű, szétszedhető új pavilont állítanak fel. az építés jó ütemben halad, s az áru nagyrésze is megérkezett. az előző évi héttel szemben most tizennégy külkereskedelmi vállalat hozza el exportcikkeit, összesen 750 féle gyártmányt mutatnak be. a kiállítási tárgyak többsége az ndk ipari strukturájának megfelelően gép- és finommechanikai termék, ezenkívül bemutatnak 183 féle vegyipari készítményt és több mint kétszáz féle közszükségleti cikket. /folyt.köv./

14, 15/m

- 25 -

bb 40. /az előző ... 1. folyt./ m

az ndk iparának új gyártmányai közül elhozzák például az épi -
tűszekrény-elv alapján épült lefejtő fogaskerék-marógépet, az
új nagyteljesítményű hidraulikus műanyagfröccsöntő automatát,
egy különleges borászati berendezést, továbbá a 30 munkaeszkővel
kiegészíthető rs 09-es traktort és a szénabetakarítás gépesíté-
sének eszközeit. a kiállítandó 41-féle jármű között megtalál-
ható a wartburg személygépkocsi legújabb változata és a 23 lóerős
motorral működő nagyobb teljesítményű trabant 600-as típus is.

- most ötödik alkalommal vesz részt az ndk a budapesti
vásáron. reméljük, hogy vállalatunk eredményes üzleti tárgya-
lásokat folytatnak és több megállapodást kötnek. az üzletembere-
ken kívül eljön budapestre az ipari szakértők egy csoportja
amelynek tagjai szkelőadásokon számolnak majd be az ndk különböző
iparágának fejlődéséről. előreláthatólag a hivatalos kereskedelmi
delegáción kívül a vásár alkalmából az ndk népgazdaságának kül-
döttsége is budapestre látogat - mondotta befejezésül a kereske-
delmi tanácsos. /mti/

bb 41. mikrobusz - szerelvény közlekedik a várban

k /hbj/m/vg

1963. május 3.

a fővárosi autóbuszüzem közli, hogy hétköznapokon, valamint
vasár- és munkaszüneti napokon 9 óra és 19 óra között mikro-
autóbuszjáratot közlekedtet a várban. utvonal: szentháromság
utca, tóth árpád sétány, dísz tér, tárnok utca, táncsics mihály
utca, bécsikapu tér, fortuna utca, fortuna-köz, országház
utca, kapisztrán tér, tóth árpád sétány, szentháromság utca,
szentháromság tér végállomás. a járat kocsijai körforgalomban
közlekednek. viteldíj: mind a felnőttek, mind a gyermekek részére
egységesen 2 forint. /mti/

14, 15/m

- 26 -

bb 42. díjtalan a 125-ös danuvia és a 250-es pannónia motor-
kerékpárok garanciális javítása

1 kf/kf/m/vg

1963. május 3.

a pénzügyminisztérium és az árhivatal rendelkezése szerint
az 1963. január 1-től vásárolt 125 köbcentiméteres danuvia
és a 250 köbcentiméteres pannónia motorkerékpárok garanciális
javítása díjtalan. az új szervíz szolgáltatáshoz a pótszervíz
lapokat május 6-tól abban a boltban vehetik át az érdekeltek,
ahol a motorkerékpárt vásárolták. mindkét motortípusnál
három - 400, 1 400 és 2 500 kilométer lefutása után - szervíz-
szolgáltatás kötelező. az előírt kilométer lefutási határok
között a szervíz elmulasztása a garanciajogot megszünteti. az
olajcserét a szervízszerelés magában foglalja, így azt a
motorkerékpártulajdonosoknak nem kell külön megfizetniük. /mti/

bb 43. exportszempontról is figyelemreméltó termékeket mutat be a
nehézipar a budapesti nemzetközi vásáron

t szf/hmé vm vg

1963. május 3.

pénteken délelőtt a magyar sajtó házában rendezett tájékoz-
tatón dr. csákvári györgy, a nehézipari minisztérium kereskedelmi
igazgatóságának helyettes vezetője elmondta, hogy a nehézipar
kiállítása a budapesti nemzetközi vásáron az elmúlt évek ipari
vásárainak gazdag bányászati, vegyipari és energiaipari anyagát
is felülmulja.

mindhárom nehézipari csarnokban információs irodát állítanak
fel, ahol az érdeklődő kül-és belföldi szakemberek, valamint a
közönség, felvilágosítást kapnak az új termékek rendeltetéséről,
felhasználásáról, beszerzéséről. a külföldi üzletemberek a gyógy-
szeripari pavilonban a medimpex, a kupolacsarnokban pedig a
chemolimpex külön tárgyalótermében kaphatnak információt az új
vegyipari cikkekről. a külföldi piacon érdeklődésre számot tartó
új termékek közül számos bányászati kivül kiemelkedik egy bányá-
szati műszer, a belső megvilágítású vízmentes lengésmegfigyelő
készülék, amely megkönnyíti az aknamélyítés munkáját. a műszer a
nehézipari műszaki egyetem bányamérési tanszékének szabadalma.
a vegyipar kiállítása bemutatja a legújabb műanyag tartalmu külön-
leges festékeket, korrózió ellen védő anyagokat, ioncserélő mű-
gyantákat, amelyek iránt máris nagy az érdeklődés, bel-és külföldön
egyenként. a gyógyszeripar legfrissebb fertőzés elleni készít-
ményeire, antibiotikumaira, hormon-és vitaminyártmányaira hívja
fel a figyelmet. az alumíniumipar nemcsak alapanyagait, félkész
árut és különböző készárut mutatja be, hanem a vásár négy új,
modern vonalú pavilonjának különleges alumíniumszerkezetével a
magyar ezüst mind nagyobb mértékű építőipari felhasználhatóságát
is dokumentálja. az energiaipar kiállításán a hőtechnikai kutató
intézet egész sor olyan berendezéssel vonul fel, amelyeket rövide-
sen sorozatban gyártanak. /mti/

14.45/a

- 27 -

bb 44. de lullo olasz rendező nyilatkozata

i sj/hmé vm ha

1963. május 3.

a budapesten vendégszereplő olasz színtársulat rendezője, de lullo, az mti munkatársának adott nyilatkozatában elmondotta, hogy a társulat alapítása óta eltelt 10 év alatt ez a harmadik nagyszabású turné, amelyen részt vesznek.

- 1959-ben délamerikai körúton voltunk - mondotta -, majd 1961-ben részt vettünk a párizsi nemzetek színháza fesztiválon. mostani turnékat Lengyelországban kezdtük, majd onnan négyhetes szovjetunióbeli vendégszereplésre utaztunk. együttesünk 32 tagból áll. egy évadban négy-öt új darabot mutatunk be, olasz és külföldi szerzők műveit.

de lullo elmondotta, hogy több budapesti színházi előadást szeretne megtekinteni. sokat hallott a madách színház hamlet előadásáról és nagyon kíváncsi gábor miklós alakítására, ugyan-csak szeretné megnézni a vigszínházban romeo és juliát és az erkel színházban a cigánybárót.

az olasz vendégegyüttes a petőfi színházban 4-én és 5-én goodvich-hackett: anna frank naplója című szindarabiával mutatkozik be, majd 7-én és 8-án pirandello hat szerep keres egy szerzőt című darabját mutatják be./mti/

- . -

bb 45. étterem-eszpresszó nyílt a nagy lajos király uti lakótelepen

i kf/kf vm vg

1963. május 3.

a tizennegyedik kerületi vendéglátóipari vállalat a nagy lajos király uti lakótelepen pénteken megnyitotta az „árok, étterem-eszpresszót. az új vendéglátó ipari üzem a környék lakóinak igényeit elégíti ki. a korszerűen berendezett teraszos étteremben egyszerre 200-250 vendéget tudnak ellátni./mti/

- . -

bb.46. a moszkvai ogonyok

tm vm sr

1963. május 3.

megjelenésének 40.évfordulója és a szovjet sajtó napja alkalmából az ország világ e heti számának címlapját és belső három oldalát a jubiláló szovjet testvérnap, az ogonyok munkatársai irták és fényképezték./mti/

- . -

14.55/a

- 28 -

bb.50. anyáknapi ünnepek üzemekben, iskolákban, óvodákban - a budapesti kisz-szervezetek szombaton virágcsokrokkal köszöntik a dolgozó anyákat

i s/nmé lm ha

1963. május 3.

május első vasárnapján, a hagyományos anyák-napján városokban és falvakban, üzemekben és iskolákban, sőt az óvodákban is, bensőséges ünnepeken emlékeznek meg a fiatalok az édesanyákról. a legkisebb gyermekek maguk készített ajándékokkal, s néhány szál virággal, az idősebbek emléktárgyakkal és virágcsokrokkal kedveskednek a mamáknak. sok helyen ünnepi műsorokat is „mellékelnek,, az anyáknapi köszöntőkhöz.

a fővárosi üzemek, hivatalok és iskolák kisz-szervezetei szombaton a gyöngyvirág, tulipán-, szegfü-, rózsá- és a nefelejcs-csokrok ezreivel köszöntik az édesanyákat. a ganz-márvag-ban, a láng gépgyárban, a csepel vas- és fémművekben, s a többi kisebb-nagyobb budapesti üzemből az ifjúmunkások és a kisz-fiatalok virágcsokrokkal és üdvözlő-lapokkal ajándékozzák meg a gépek és az íróasztalok mellett dolgozó anyákat.

a budapesti általános iskolák uttörő csapatai a szakköri foglalkozásokon színes rajzokat, papirkivágásokat, köszöntő kártyákat és egyéb ajándékokat készítettek az édesanyáknak.

vasárnap délelőtt a kossuth-adón a kisz központi bizottságának nevében nagy richárd, a budapesti kisz bizottság első titkára köszönti az édesanyákat, majd az ifjúsági rádió műsora emlékezik meg a hagyományos ünnepről./mti/

- . -

bb 51. a „keletihez,, költözött a romeo férfiruha szaküzlet

i kf/-lm vg

1963. május 3.

a fővárosi runázati bolt a kisköruti aluljáró építkezése miatt ideiglenesen bezárta a muzeum körút 1. szám alatti romeo férfiruha szaküzletét. a bolt folyamatban levő ügyeit cseréket, reklamációkat, stb. - a rákóczi uti „keleti férfi-runasarak,, szaküzlet intézi./mti/

- . -

15.25/n

-29-

Handwritten signature

bb 47. május 9-én tíz városban nagygyűléssel nyílik a Leszerelési hónap - sajtótájékoztató a hatodik magyar békekongresszus előkészítéséről

t di/gk vm sr

1963. május 3.

a hazafias népfront országos tanácsának székházában pénteken dezséry László, az országos béketanács főtitkára sajtótájékoztatón ismertette a májusi Leszerelési hónap és a hatodik magyar békekongresszus előkészítésének, lebonyolításának programját.

- május 9-én tíz városban - mondotta - nagygyűléssel nyílik meg az eseménysorozat, amely szerves része a béke hívei világméretű tavaszi hadjáratának, az általános és teljes Leszerelésért, a béke megőrzéséért kibontakozott akció körvonalait mint ismeretes, tavaly a moszkvai Leszerelési és béke-világkongresszuson vázolták fel, az ott született határozatok szellemében fordult azután a béke-világ-tanács elnöksége malmöből felhívással a népekhez. dezséry László a továbbiakban részletesen szólt a világ különböző országaiban lezajlott, illetve zajló demonstrációkról is. beszélt arról, hogy a nemes célokért folytatott küzdelemben sokhelyütt megteremtették a különböző békemozgalmak, pacifista szervezetek és csoportosulások egységét, majd kitért arra, hogy milyen nagyobb szabásu mozdulások lesznek a következő hetekben. megemlítette, hogy május 11-12-én brüsszelben kollokviumot rendeznek a német kérdéssel. az összejövetelen magyar delegáció is részt vesz. a tervek szerint június 9 és 13 között varsóban tartják a béke-világtanács kibővített ülését, amelyen a tavaszi akció eredményeit összegezik, s meghatározzák a további feladatokat. június 24 és 29 között pedig moszkvában összeül a nők világkongresszusa. ennek jegyében egyébként hazánkban megrendezik a nők nemzetközi barátságának hetét.

- a magyar békemozgalom májusi Leszerelési hónapja - folytatta ezután dezséry László - nemcsak az országos béketanács és a hazafias népfront ügye. megszervezéséből, lebonyolításából részt vállalt csaknem valamennyi társadalmi és tömegszervezet is. az akcióval demonstrálni akarjuk, hogy népünk hisz az általános és teljes Leszerelés realitásában, helyesli a szocialista országok békepolitikáját, a békés együttélés gondolatát. a május 9-i megnyitó után 10-én budapesten tartanak nagygyűlést, majd megkezdődik az idej tudományos konferenciák sorozata. május 29-én miskolcon, június elsején debrecenben, június 6-án pécsen, június 10-én pedig szegeden találkoznak egy-egy ország rész tudományos életének kiválóságai.

/folyt.köv./

15.30/n

-30-

1540 *z*

/bb 47. május 9-én.....1.folyt./vm

korunk legidősebb kérdéseiről tanácskoznak majd. egyebek között előadás hangzik el az értelmiség szerepéről és feladatairól a békenarcban, a háborúval kapcsolatos testi és lelki megterhelésekről, amelyek az embereket érték a múltban és érnék az esetleges harmadik világháborúban. megvitatják az európai biztonság kérdését a nemzetközi jog, a történelem és az irodalom szempontjából. szó lesz az atomerő békés felhasználásáról az iparban, a mezőgazdaságban és a gyógyításban.

- az eseménysorozat idején megyénként átlagosan 25-30 kisebb és nagyobb békegyűlést tartanak. ezenkívül százával rendeznek csoportos beszélgetéseket és egyéb összejöveteleket. az előkészületek napjaiban egész sor új kezdeményezés bontakozott ki az ország különböző vidékein. borsod megyében a miskolci nemzeti színház művészei vállalták, hogy fellépnek a májusi Leszerelési hónap rendezvényein. győr-sopron megyében külpolitikai fejtörővel színesítik a programot. hajdu-bihar megyében pedig bevonták az akcióba az országgyűlési képviselőket is.

- a Leszerelési hónap változatos programját a hatodik magyar békekongresszus zárja majd. ennek eredeti időpontja június 14-15 volt, ez azonban lehet hogy módosul, mert ütközik a béke-világtanács kibővített varsói ülésével./mti/

- . -

bb 49. munkafeltételek és munkateljesítmény - megjelent a műszaki-gazdasági tájékoztató legújabb száma

k tz/sze vm vg

1963. május 3.

nogyan hatnak a kedvező munkakörülmények a termelékenység-re? - ezzel a kérdéssel foglalkozik az országos műszaki könyvtár és dokumentációs központ kiadványsorozatának, a műszaki-gazdasági tájékoztatónak most megjelent idej második száma.

a 180 oldalas kiadvány a legújabb külföldi tapasztalatok alapján számos cikkben ad tájékoztatást arról, miképpen befolyásolja a dolgozó ember teljesítményét a fűtés, a szellőzés, a klimatizálás, a világítás, a környezet színe, stb. más közlemények az ipari porártalmak, a zaj, a tűz és a robbanás elleni védekezésre vonatkozó új megállapításokról számolnak be./mti/

15.30/Lm

- 31 -

1550 *z*

bb 48. összeállították a soproni ünnepi hetek műsorát

vid -lm ha

1963. május 3.

Idén is megrendezik a hagyományos soproni heteket, az elmúlt években mind nagyobb volt az érdeklődés a különböző rendezvények iránt. tavaly például már 52 ezer vendége volt a városnak.

a hazafias népfrent rendezésében a június 28-tól július 22-ig tartó ünnepségek első eseménye a június 28-i hangverseny lesz, melyen a soproni szimfonikusok és dénes vera csellóművész nő szerepel.

száz évvel ezelőtt sopronban rendezték meg az első magyarországi dalosversenyt. ennek emlékére nagyszabású dalostalálkozó lesz sopronban, amelyre az ország negyven énekkara kapott meghívást.

július 30-án a budapesti máv szimfonikusok Liszt-Wagner hangversenyére kerül sor. az est karnagya Lukács Miklós, Szólistái Vargha Livia és Szabó Csilla. július 3-án és 4-én az állami operaház vendégszerepel Sopronban, a Traviata-val és a Bohémélet-tel. a következő két napon a Madách Színház művészei lépnek fel; a „Változnak az idők”, és a „Vád és varázslat”, kerül színre. az ünnepi hetek utolsó három napján a Győri Kiszfaludy Színház vendégszerepel.

a szabadtéri színpadon újra megrendezik a tavaly nagy sikert aratott „Vidám Sopron”, előadást. a Haydn-bástyaker-tben „muzsikáló századok”, címmel kosztümös kamarazenei esteket hallhat a közönség. idén először rendeznek hangversenyeket a Fertőrákosi Világhírű Sziklakőfejtőben. a közönség két ízben hallhatja a pompás akusztikájú helyen a műsorokat. a soproni vasas művészegyüttes scribe: egy pohár víz című vígjátékát mutatja be.

az ünnepi hetek idején nagyszabású sportrendezvények, hét kiállítás, előadások között válogathat a közönség. felkészült a vendégek fogadására az idegenforgalmi hivatal is. az érkező vendégeket 1150 turistaszálló hely és 300 fizető vendég-szolgálati szoba várja. /mti/

--

15.35/lm

-32-

1620 Lm

bb 54. az „erősek”, tanácskozása

vid j szb ká

1963. május 3.

pénteken délelőtti tapasztalatcserére gyűltek össze a Püspökladányi járás termelőszövetkezeteinek azok a vezetői, akik elnöki vagy elnökhelyettesi minőségben segítik a gyengébben gazdálkodó termelőszövetkezeteket. az „erősek”, tanácskozásán a szövetkezeti elnökök a jó szervezés és szilárd vezetés fontosságát hangsúlyozták. a múlt esztendőkhöz viszonyítva lényegében nem állt több anyagi eszköz rendelkezésükre, ugyanazok az emberek a tagjai a közös gazdaságoknak, mégis - éppen a helyes irányítás révén - összenasonlíthatatlanul jobban indult az idei év a gyengébb szövetkezetekben. tetőtlenül, sárrétudvariban és másutt minden munkát idejében végeztek el. jól bevált gyakorlatként említették meg, hogy az elnök mellett rendszeresen segít a gazdaság többi vezetője, szakembere is. tetőtlenül és sárrétudvariban a patronáló termelőszövetkezet egy brigádvezetője állandóan a helyszínen tartózkodik, s munka közben hívja fel a figyelmet a szervezésre, a brigádon belüli tennivalókra.

a tapasztalatok kicserélése után a szövetkezeti elnökök és a járási tanács mezőgazdasági szakemberei a Püspökladányi május 1. tsz-ben tettek látogatást. /mti/

--

bb 56. kézi acatolás helyett gyomirtó repülőgépek

vid j szb ká

1963. május 3.

Borsod megyében néhány éve még általános volt, hogy május első napjaiban kézi erővel fogtak hozzá az őszi gabonák gyomtalanításához, az ugynevezett acatoláshoz. a házilag készített „szurókéval”, vágják el a gyom szárát, ami hosszadalmas, szaporítatlan munka volt.

a mezőgazdasági nagyüzemek létrejöttével ezt a módszert mindinkább elhagyják és helyette vegyszerrel gyomtalanítják a vetést. tavaly a szövetkezetek 120 permetező és porozógépet szereztek be és a Borsod megyei növényvédő állomással együtt az idén mintegy 35 000 holdon irtják kémiai szerekkel a gyomot. a vegyszeres gyomirtás iránt érdeklődést mutatja, hogy a Bodrogközben és a Mezőkövesdi járásban végzendő munkákhoz Szabolcs megyéből kellett „kölcson kérni”, két brigádot, amelyek pénteken hozzá is láttak a vegyszeres gyomtalanításhoz. jelenleg mintegy 130 gép dolgozik az őszi vetéseken. a Mezőnagymihályi állami gazdaságban felszálltak a gyomirtó-repülőgépek is. két repülőgép naponta átlag 15-20 felszállást hajt végre, s a szomszédos hejőmenti, valamint a Takatózi állami gazdaság összes őszi gabonavetését is a levegőből permetezik. /mti/

--

16.10/n

-33-

1620 Lm

bb 57. tanyahajókon szállásolják a gemenci erdőbe látogató országjárókat

vid te szb ki

1963. május 3.

pénteken ülést tartott szekszárdon a tolna megyei idegenforgalmi társadalmi bizottság. elhatározták, hogy a természeti szépségekben és történelmi emlékekben gazdag vidék megismertetésére turaterveket készítenek az ibusz országjáró kirándulóknak. gondoskodnak arról is, hogy a gemenci erdőbe látogatók, kivánságra, tanyahajókon tölthessék az éjszakát. a terveket kidolgozásuk után eljuttatják az ibusz valamennyi utazási irodájához. /mti/

--

bb 58. huszonnégy idény-napközi otthon a fehérgyarmati járásban - ülést tartott a járási tanács végrehajtó bizottsága.

vid tné szb sr

1963. május 3.

a fehérgyarmati járási tanács végrehajtó bizottsága pénteki ülésén az idény napközi otthonok szervezéséről tárgyalt. megállapították, hogy a járásban egyre népszerűbbek ezek az intézmények és az előzetes felmérések szerint huszonnégy napközis óvoda nyílik a járásban, s ezekben több mint 700 gyerek felügyeletét látják el a nyári hónapokban. a legtöbb községben már több éves gyakorlattal rendelkező személyt bízhatnak meg a vezetéssel is. számos helyen, köztük cégénydányádon, nagyarban, nagyszekeresen, tunyogmatolcson a termelőszövetkezetek is támogatják működését azzal, hogy önköltségi áron burgonyát, zöldségfélét, gyakran tüzelőt adnak és egy-egy alkalmazott részére munkaegységet írnak. tunyogmatolcson már a jövő hét első napjaiban megnyílik a 40 személyre tervezett idénynapközi, amely hat hónapon át lesz nyitva.

szabolcs-szatmár megyében körülbelül százharminc idény-napközi otthonos óvoda működik a nyári hónapokban. fenntartásukra több, mint kétmillió forintot költenek. /mti/

--

bb 55. 70 csehszlovák szövetkezeti paraszt érkezett szabolcs megyébe

vid j szb ká

1963. május 3.

csütörtökön este két különautóbuszal 70 csehszlovák szövetkezeti paraszt érkezett szabolcs-szatmár megyébe. a vendégek öt napot töltenek a nyírségben. ez idő alatt megtekintik nyíregyháza nevezetességeit, a sóstó-fürdőt, ellátogatnak a város környéki tanyákra, ahol találkoznak és beszélgetnek a magyar szövetkezeti parasztokkal. /mti/

--

16.25/n

-34-

1642 Zsolt

bb 59. 40 000 ágas a lucerna szárítására - megkezdték az első kaszálást a kisalföldön

vid j szb ká

1963. május 3.

a kemény telet jelentősebb kártétel nélkül vészelték át a lucernások a kisalföldön. az értékes, fehérjedus takarmánynövény az utóbbi hetek kedvező időjárásának hatására erőteljes fejlődésnek indult, s szinte napok alatt kasza alá nőtt. több termelőszövetkezetben, így rábakecölön, szanyban meg is kezdték az első kaszálást. a közös gazdaságok először azokon a táblákon döntenek rendre a lucernát, ahol a második termést magnak hagyják meg. ezeken a helyeken a lekaszált lucernát a tábla szélén felállított ágasokon szárítják meg. erre a célra több mint 40 000 ágast készítettek győr megye termelőszövetkezeteinek tagjai. /mti/

--

bb 60. repülőgépen „érkezett”, budapestre pénteken az állatkert új „lakója”, a másfélméteres óriásgyík

i tf/j szb ká

1963. május 3.

értékes, ritka küldeményt hozott pénteken a bécsi repülőgép budapestre. zsákkal bélelt, rácsos ládában óriási varanus salvator érkezett az állatkertbe. a dél-kinában és kelet-indiában őshonos állat az egyik legnagyobb gyík faj. az állatkerti példány hossza mintegy másfél méter, széles, erős farka van, amellyel védekezés-kor, támadáskor hatalmas ütéseket mér ellenfelére. a varanusok házájukban a folyópartok retteggett rémei. az új lakót a pálmaház hüllőházában helyezték el, a télen érkezett halászvipera és csörgőkigyók terráriumai mellett. tápláléka: hus, egér, tojás.

most szállították át végleges állatkerti szállásukra a szőlészeti kutató intézetből - ahol eddig tudományos kísérleteket végeztek velük - a botsáskákat. a botsáskák a trópusok állatai, a mimikri legtükéletesebb képviselői, hallatlan águtánzó képességük van. a legnagyobb ismert rovarok, kifejlett példányaik 30-35 centiméter hosszúra is megnőnek. hurkapálcika vékonyságú testük és igen vékony, hosszú lábuk van. ellentétben a többi sáska-fajjal, ezek nem ugranak, hanem futnak. növényevő állatok, s az állatkertben jelenleg pontosan egy tucat van belőlük, ezek kizárólag borostyánlevelet esznek.

igen jól érzik magukat a kényelmesen - asztallal, székekkel, gyerekágygal, játékokkal - berendezett bébiszobájukban a conakryból hozott fehér arcú csimpánz-kölykök. mindketten jól elviselték a hirtelen környezetváltozást és a hosszú repülőutat. naphosszat vidáman játszanak „lakosztályukban”, s rövid idő alatt a majomház legnépszerűbb lakói lettek. /mti/

--

16.31/n

-35-

1645 Zsolt

bb 53. megkezdtek a vetést hazánk legészakibb rizstelepein

vid j vm ká

1963. május 3.

hazánk legészakibb rizstelepein, a szatmári földeken megkezdtek a vetést. nagy teljesítményű gépekkel rövid idő alatt több mint 140 holdon tették földbe a magot. ezen a vidéken a rizstelepeket a többévtizede parlagon heverő, zsombékos, savanyu füveket termő területekre építették, s az elmúlt esztendőben már kimagasló terméseredményeket értek el. a rizsnek kijelölt földeket savközömbösítő anyagokkal, többek között mészsizappal tették termékennyé. /mti/

--

bb 61. a kirándulók, természetjárók és a gombafogyasztó közönség egészségvédelméről tárgyaltak budapesten az országos gombászati tanácskozáson

t cs/j-lm ká

1963. május 3.

a medosz, az országos gombaszakoktatási bizottság és az országos erdészeti egyesület számos egészségügyi, tudományos és közoktatásügyi intézmény bevonásával pénteken a technika házában országos tanácskozást rendezett a gombamérgezések elleni megelőző védelem jobb megszervezésére. dr. vilmon gyula egészségügyi miniszterhelyettes megnyitójában arról beszélt, hogy a gombamérgezések megakadályozására az illetékes hatóságoknak és társadalmi szerveknek együttes erővel hatékony intézkedéseket kell tenniük. hangsúlyozta, hogy az egészségügyi apparátus mindenben fokozottan támogatja a megelőzést célzó felvilágosító és ellenőrző munkát.

dr. kalmár zoltán, a gombaszakoktatási bizottság ügyvezetője a hazánkban előforduló gombamérgezések okairól, továbbá a mérgezések megelőzése, illetve teljes megszüntetése érdekében szükséges tennivalókról tartott előadást. beszámolt a gombaszakoktatási bizottság piacellenőrző és tanácsadó tevékenységéről, a gombaismerői és gombaszakértői tanfolyamok szervezéséről. rámutatott, hogy a könyvkiadásban s a szakoktatásban még mindig nem szerepel a gombaismeret. ez utóbbiból adódik, hogy a mezőgazdasági szakemberek, a tanárok, a biológusok, az orvosok többsége ma e sem ismeri a mérgező és sokszor halált okozó gombákat. a múlt év őszén például debrecenben egy egyetem tanáradjunktus adott - tudatlanul - gyilkos galócát két tanítványának, s azok néhány nap alatt belehaltak a mérgezésbe.

az előadások után schuszter viktor, a gombaszakoktatási bizottság titkára határozati javaslatot terjesztett elő a mérgezéseket megelőző védekezés jobb megszervezésére. ezt követően a tanácskozáson részvevő orvosok, tanárok, gombaszakértők szólaltak fel, majd bemutatták a gombapör című egészségvédelmi filmet. /mti/

16.40/n

--

-36-

17. - *zml*

bb 62. 2370 községben szerveztek a földművesszövetkezetek különböző szolgálatot - értekezlet a falusi asszonyok második műszakjának megkönnyítéséről

t kz/nmé-lm ká

1963. május 3.

pénteken az országos földművesszövetkezeti tanács nőbizottsága, a magyar nők országos tanácsa munkatársainak részvételével országos értekezleten vitatta meg a földművesszövetkezetek szolgáltató-tevékenységével, s általában a falusi asszonyok második műszakjának megkönnyítésével kapcsolatos problémákat. az ülésen napirendre kerültek a háztáji baromfitenyésztés és tojástermelés időszerű kérdései is.

mint a tanácskozáson rámutattak, a rádió, a televízió, az elektromos háztartási gépek nagy száma a ruházkodás, az izlés, általában az igények változása falvainkban már mintegy másfél évvel ezelőtt közvetlen megoldásra váró feladatként állította előtérbe a korábban csak városokra jellemző szolgáltatások szervezését. e nagy feladatot a ktsz-ekkel együttműködve, a földművesszövetkezetek vállalták, s bár a lehetőségek még távolról sincsenek kihasználva, máris igen szép eredményeket értek el. a háztartási gépek, s egyéb használati eszközök kölcsönzését ezideig összesen 2370 községben oldották meg. csaknem ezer községben vezették be a legkülönbözőbb szaküzleti szolgáltatásokat. a háztáji termelést 3500 mezőgazdasági kisgép kölcsönzésével, megközelítően 400 növényvédelmi brigád szervezésével segítik. mint hangsúlyozták a háztáji gazdaságok szerepe az ország baromfi- és tojástermelésében igen jelentős. az elmúlt évben felvásárlásra került 5 000 vagonnyi baromfi- és tojástermelésből körülbelül 1 200 vagonnal a háztáji gazdaságok adtak. tojásból még ennél is lényegesen magasabb az arány, az együttesen felvásárolt 500 millióból kerekén 400 millió került ki a háztáji gazdaságokból. a lehetőségek e téren is nagyobbak. a falusi portákon még mindig sok a kihasználatlan, a jelenleginél sokkal intenzívebb baromfitenyésztésre alkalmas őr és istálló. a szakemberek számítása szerint ezek részleges, beruházást lényegében nem igénylő, átalakításával a tenyésztés, elsősorban is a tartási módszerek korszerűsítésével nagyobb arányú állomány-növelés nélkül is 30-40 százalékkal lehetne emelni az évi tojástermelést. /mti/

--

16.44/n

-37-

1702 zml

bb 63. a földművelésügyi minisztérium tájékoztatója a tavaszi mezőgazdasági munkákról

i cs/j szb ká

1963. május 3.

az elmúlt két hét időjárása kedvezett a tavaszi mezőgazdasági munkáknak, a mezőgazdasági üzemek csaknem teljesen behozták már a késői kitavaszkodás okozta elmaradást, az ország egész területén kielégítően halad a talajmunka és a vetés.

országsszerte befejezték a tavaszi árpa, a zab és a borsó vetését, a tavaszi árpa vetéstervét mind a termelőszövetkezetek, mind az állami gazdaságok túlteljesítették, hasonló a helyzet a borsó vetésénél is, befejezés előtt áll a cukorrépa, a napraforgó, a lucerna és a vöröshere vetése. jó ütemben halad a kukorica vetése, és a jobb adottságokkal rendelkező déli megyékben az előirányzatok felét máris teljesítették, ugyancsak jó eredményeket értek el a burgonyaültetésnél: a nagy burgonyatermelő megyékben az ültetést a terület több mint 70 százalékán befejezték.

továbbra is legfontosabb feladat, hogy minden talpalatnyi föld bevetésre kerüljön. különösen vonatkozik ez az elemi kárt szenvedett területekre, ahol elsősorban a kukorica-, a napraforgó- és a burgonya-vetésterületeket kell bővíteni, most minden erőt - beleértve a fogat- és kézi erőt is - mozgósítsanak a termelőüzemek a vetések befejezésére, különösen ott, ahol a kukorica vetésében elmaradás mutatkozik, továbbra is szorgalmazni kell a kettős műszak szervezését és általában a gépek jobb kihasználását.

a legközelebbi tennivalók közé tartozik a növényápolás, a növényvédelem jó szervezése, a kapásnövények holdankénti legkedvezőbb fejlődésének kialakítása, a nagymérvű gyomosodás szükségessé teszi a kiterjedtebb vegyszeres gyomirtást is, a soronkövetkező munkákhoz tartozik a rétek és legelők ápolása, hasznosítása, a legeltetés helyes időpontjának megválasztása, a lucerna első kaszálását - a veszteségmentes betakarítás érdekében - néhány napon belül meg kell kezdeni. /mti/

--

bb 64. kereskedelmi és pénzügyi küldöttség utazott guineába

gk szb vg

1963. május 3.

dr. ujházi lászlónak, a külkereskedelmi minisztérium főosztályvezetőjének vezetésével május 3-án kereskedelmi és pénzügyi delegáció utazott guineába vegyesbizottsági tárgyalások folytatására. /mti/

--

16.47/n

-38-

17.05 Zuh

bb 65. hazánkba érkezett a moszkvai állami filharmónia szimfónikus zenekara

i lv/tm szb sr

1963. május 3.

a moszkvai állami filharmónia szimfónikus zenekara utban jugoszláviába, pénteken budapestre érkezett; s utját rövid időre megszakítva május 4-én kecskeméten, 5-én pedig a fővárosban a zeneakadémián hangversenyt ad. vezényel kirill kondrasin, közreműködik: irina bocskova hegedűszólista, a műsorban mozart: jupiter szimfóniája, prokofjev 1. hegedűversenye és rahmaninov: szimfónikus táncai kerülnek bemutatásra. /mti/

--

bb 66. magyar művészek utaztak a „prágai tavaszra”,

i lv/tm szb sr

1963. május 3.

elutazott prágába a május 2-14 közötti nemzetközi zongoraversenyre ábrahám marianna, deley józsef, gerő pál, mátyás margit, várkonyi péter, továbbá solymos péter, mint zsűritag. /mti/

--

bb 67. a holland királynő távirata dobi istvánhoz

gk szb sr

1963. május 3.

julianna holland királynő táviratban mondott köszönetet dobi istvánnak, az elnöki tanács elnökének hollandia nemzeti ünnepe alkalmából kifejezett jókívánságaiért. /mti/

--

16.52/n

-39-

17.05 Zuh

bb.74. megérkezett a finn köztársaság új magyarországi nagykövete

k klím /nné lm sr

1963. május 3.

r. s. palas, a finn köztársaság új magyarországi, rendkívüli és meghatalmazott nagykövete megérkezett budapestre. a nagykövetet gyémánt andrás, a külügyminisztérium protokoll osztályának vezetője fogadta./mti/

--

bb.70. a togó köztársaság ideiglenes elnökének távirata dobi istvánhoz

gk lm sr

1963. május 3.

nicolas grunitzky, a togó köztársaság ideiglenes elnöke táviratban mondott köszönetet dobi istvánnak, az elnöki tanács elnökének togó nemzeti ünnepe alkalmából kifejezett jókívánságaiért./mti/

--

bb.69. kollégiummá avatták a debreceni mezőgazdasági technikum diákotthonát

vid tné/lm fm sr

1963. május 3.

pénteken ünnepélyesen kollégiummá avatták a debrecen-pallagi mezőgazdasági technikum diákotthonát, ahol 237 diák tanul és lakik. az új kollégiumot balásházy jánosról, a mezőgazdasági tudományok kiváló művelőjéről nevezték el. balásházy jános volt az, akinek a közbenjárására - több mint egy évszázaddal ezelőtt - a debreceni városi tanács 400 holdnyi területet szakított a város szélén a mezőgazdasági szakoktatás céljaira, amely később a debreceni mezőgazdasági szakoktatás központja lett. a debrecen-pallagi kollégium avatóünnepségén résztvevett petőházi gábor földművelésügyi miniszterhelyettes is./mti/

--

17.08/n

-40-

1740 g

bb 68. halálos áramütés - gondatlanságból - közlekedési balesetek

sze-lm sr

1963. május 3.

a villányi ut 25. számú ház előtt kácsor tibor villamosvezető a 61-es jelzésű 3.466 kocsiszámú villamossal elütötte szücs istván 54 éves segéd munkást, akit kórházba szállítottak. szücs istván figyelmetlenül haladt át az uttesten. a tanács körut 37. szám előtt behina istván gépkocsivezető ga 83-71 forgalmi rendszámú autóbusszal elütötte bukovics ferencné 65 éves asszonyt, aki figyelmetlenül haladt át az uttesten. könnyű sérüléssel kórházba szállították.

a szent istván körut és sallai imre utca kerkolatánál moys gyula 25 éves gépkocsivezető 1/6-aköv tulajdonát képező yb 08-70. rendszámú tehergépkocsijával összeütközött koló sándor ch 43-64 rendszámú személygépkocsijával. a személygépkocsiban utazó kerekesszékes 19 éves ipari tanuló könnyű sérülést szenvedett, a mentők a szobi utcai kórházba szállították. moys gyula szabálytalanul kanyarodott s ez okozta az összeütközést.

a népköztársaság utja és sziv utca kereszteződésében zeke sándor 22 éves lakatos ei 44-68 rendszámú motorkerékpárjával elütötte koncz józsef bádógos 35 éves budapesti lakost, akit könnyű sérüléssel a szobi utcai kórházba szállítottak a mentők. koncz figyelmetlenül és nem a gyalogátkelő helyen, ittas állapotban ment át az uttesten.

a bihari ut 4 szám alatt a vasutépítő vállalat telepén üzemi baleset történt. mészáros antal 26 éves gépkezelő egy gépet akart elindítani és a diesel motorba benzint töltött. a kicsapódó láng következtében megsérült és súlyos égési sebekkel kórházba szállították. a balesetért saját maga felelős.

a kolozsvári utca 2. szám alatt az áramelosztóban halálos üzemi baleset történt. megállapították, hogy a fővárosi villamosvasutnak ezen áramelosztó telepén, - üzemzavar miatt, - a kábeleket vizsgálta jakubicz ferenc 40 éves elektrotechnikus anélkül, hogy a gépet áramtalanította volna, s így halálos áramütés érte. a vizsgálat az ügyben megindult./mti/

--

17.25/n

-41-

1740 g

bb 71. ülést tartott a békés megyei képviselőcsoport

vid tné szb sr

1963. május 3.

pénteken békéscsabán ülést tartott az országgyűlési képviselők békés megyei csoportja. a tanácskozáson meghallgatták a képviselők a megyei pártbizottság és a megyei tanács tájékoztatóját a kőrösvidék iparosítási tervéről. a megválaszolt kérdések alapján a megye parlamenti küldöttei több hasznos javaslattal segítettek az ipari vezető szervek munkáját, s ígéretet tettek a tervek megvalósításának támogatására. /mti/

bb 72. megkezdődött a magyar irodalomtörténeti társulat és a tit vándorgyűlése keszthelyen

vid fm/tné szb sr

1963. május 3.

keszthelyen, a volt festetics kastély nagytermében pénteken megkezdődött a magyar irodalomtörténeti társulat és a tudományos ismeretterjesztő társulat háromnapos vándorgyűlése. a megnyitó beszédet keresztury dezső, az országos széchenyi könyvtár színháztörténeti osztályának vezetője tartotta. megemlékezett a helikon ünnepségekről és batsányi jános költő születésének 200. évfordulójáról. a több mint másfél évszázados szünet után ismét életre keltett helikon ünnepségeket idén május 23-26 ig rendezik keszthelyen, s itt a dunántul középiskoláinak több mint háromezer diákja vonult fel a kulturális bemutatókon. batsányi jánosról szülőhelyén, tapolcán május 5-től 12-ig ünnepi héten emlékeznek meg.

a vándorgyűlés délutáni ülésén megkezdődött az irodalmi vita. /mti/

bb 73. régi pénzkiállítás debrecenben

vid tné szb sr

1963. május 3.

pénteken régi pénz és éremkiállítás nyílt debrecenben, a pedagógusok kulturotthonában. a magángyűjtők tulajdonát képező számos darabból álló kiállítás a pénz „történetét”, mutatja be. a legrégebbi közülük nagy sándor idejéből való. utoljára 1928-ban rendeztek debrecenben hasonló jellegű kiállítást. /mti/

17.33/n

-42-

17.33/n

mti hivatalos közlemények

1963. május 3.

bb 75. a minisztertanács ülése

-lm -cz

1963. május 3.

a kormány tájékoztatási hivatala közli:

a minisztertanács pénteken ülést tartott. meghallgatta és jóváhagyta apró antalnak, a minisztertanács elnökhelyettesének tájékoztatóját a kölcsönös gazdasági segítség tanácsa végrehajtó bizottságának ötödik üléséről.

a földművelésügyi miniszter jelentést tett az állami gazdaságok 1962. évi gazdálkodásáról, valamint a termelőszövetkezetek 1962. évi zárszámáról és a gyenge termelőszövetkezetek megszilárdítására hozott kormányhatározatok végrehajtásáról. a minisztertanács a jelentéseket tudomásul vette.

a kormány a termelőszövetkezeti tanács és a földművelésügyi miniszter javaslata alapján határozatot hozott a termelőszövetkezeti gazdaságok országos termelési versenyében legjobb eredményeket elért termelőszövetkezetek kitüntetéséről.

a kormány ezután folyó ügyeket tárgyalta. /mti/

17.00/lm

-1-

17.00/lm

bb 76. kitüntetett termelőszövetkezetek

táj.hiv. szb -cz

1963. május 3.

a kormány 23 termelőszövetkezetet vándorzászlóval és „k-ló termelőszövetkezeti gazdaság”, címmel, 45 termelőszövetkezetet pedig elismerő oklevéllel tüntett ki.

a 4 500 hold szántóegységnél nagyobb területen gazdálkodó termelőszövetkezetek kategóriájában vándorzászlót kapott:

1. helyezték a nádudvari vörös csillag, 2. helyezték a mágocsi béke, 3. helyezték a szanyi dózsa, 4. helyezték a füzesgyarmati vörös csillag, 5. helyezték a földesi rákóczi tsz. ebben a kategóriában elismerő oklevelet kapott: a döbröközi zöld mező, a mihályi táncsics, a makói kossuth és Lenin, a ceglédi vörös csillag, a belvárdgyulai közös ut, a bátaszéki buzakalász, a nagylétai aranykalász, a dégi szabadság és a mezőkövácsházai új alkotmány.

a 3 000 - 4 500 hold szántóegységen gazdálkodó termelőszövetkezetek kategóriájában vándorzászlót kapott:

1. helyezték a barcsi vörös csillag, 2. helyezték a dombóvári alkotmány, 3. helyezték a tataházi petőfi, 4. helyezték a szili győzelem, 5. helyezték a tiszaderzsi kossuth tsz. elismerő oklevelet kapott: a lippói béke őre, a székesfehérvári szabad élet, a hartai béke, a felsőszentiváni új élet, a beledi előre, a dombegyházi petőfi, a tengelici petőfi, a nagybánhegyesi zalka máté, a tiszadobi táncsics és a tótkomlósi viharsarok.

az 1 500 - 3 000-es kategóriában vándorzászlóval tüntette ki a kormány 1. helyezték a bólyi kossuth, 2. helyezték a rábacsanaki kossuth, 3. helyezték a Mindszenti tiszavirág, 4. helyezték a zalavári új idők, 5. helyezték a kapospolai ezüstkalász tsz-eket. elismerő oklevelet nyert a kurdi új élet, a vaszari hunyadi, a ráksi új élet, a hartai új élet, a jászboldogházi aranykalász, a kisbéri virágzó, a küsszállási petőfi, a sármelléki biztos jövő, a kővágóórsi béke és az erdőteleki új élet tsz.

/folyt.köv./

17. 14/n

-2-

1722 Luv

bb 76. /kitüntetett... 1. folyt./- szb

az 1 500-nál kisebb kategóriájú termelőszövetkezetek közül vándorzászlót kapott:

1. helyezték a zsebeházi rohambrigád, 2. helyezték az ambrózfalvai dimitrov, 3. helyezték a sárszentlőrinci táncsics, 4. helyezték a nyíregyházi ságvári, 5. helyezték az óhidi vörös csillag tsz. elismerő oklevelet kapott a várongi petőfi, a dalmandi béke, a szentgyörgyvári béke, a szőrényi zrinyi miklós, a rábaszentandrászi buzakalász, a szajki uttörő, a nagykanizsai vörös csillag, a keszthelyi szabadság, a kisbéri dózsa és a környei dózsa tsz.

a városi és a városok körüli termelőszövetkezetek kategóriájában vándorzászlót kapott:

1. helyezték a szamosbecsi dózsa, 2. helyezték a budapesti 21. kerületi duna, 3. helyezték a budapesti 11. kerületi sasad tsz. elismerő oklevéllel tüntették ki a szamosújlaki új élet, a balinkai málnatermelő, a tuzséri rákóczi, a budapesti 20. kerületi aranykalász, a balatonszepezdi vörös csillag termelőszövetkezetek. /mti/

--

17. 16/n

-3-

1724 Luv

bb 77. tovább erősödtek a termelőszövetkezetek

Szb La

1963. május 3.

a termelőszövetkezetek 1962. évi zászámadásáról és a gyenge termelőszövetkezetek megszilárdításáról hozott határozatok végrehajtásáról szóló jelentés hangsúlyozza: 1962-ben - az aszályos időjárás ellenére is - tovább erősödtek a termelőszövetkezeti gazdaságok.

a kormány tavaly több intézkedést hozott a kedvezőtlen természeti, illetve közgazdasági viszonyok között működő termelőszövetkezetek támogatására. ezek az intézkedések nagymértékben hozzájárultak ahhoz, hogy az 1961-ben gyenge eredményt felmutató termelőszövetkezeteknek körülbelül 30 százaléka megerősödött.

a közös gazdaságok megszilárdulása mindenekelőtt a termelőszövetkezeti parasztság szorgos, jó munkájának köszönhető. javult a vezetés, gyarapodott a termelőszövetkezeti parasztság szakképzettsége is. a széleskörűen alkalmazott ösztönző munkadíjazási és jövedelemelosztási módszerek ugyancsak eredményesnek bizonyultak. mindez hozzájárult ahhoz, hogy a termelőszövetkezetek a kormány által nyújtott segítséget jobban tudták hasznosítani.

1962-ben a termelőszövetkezetek közös vagyona több mint 21 százalékkal növekedett; jelenleg már eléri a 30 milliárd forintot. javult a termelőszövetkezetek anyagi és technikai ellátottsága is: a gépállomások és a termelőszövetkezetek együttes álló eszköz állománya mintegy 3,8 milliárd forinttal növekedett. több volt a traktor, nagyobb mennyiségű műtrágya, növényvédőszer és nemesített vetőmag állt a mezőgazdaság rendelkezésére, mint korábban. a termelőszövetkezetek a közös alapot 2,2 milliárd forinttal bővítették.

a termelőszövetkezeti gazdaságok által termelt javak értéke 11,4 százalékkal volt több, mint 1961-ben a háztáji gazdaságok árutermelése azonban elmaradt a szükségletek mögött. ez a körülmény a parasztság önfogyasztásában, valamint a közellátásban is éreztette hatását. a közös termelés emelkedése nagyobb részben a közös állattenyésztésből - főként hizósertés, hizómarha és vágóbaromfi termelésből - származott. a növénytermelés kisebb-mérvű növekedése a vetésszerkezet kedvezőbb alakulásának és a kapásnövények viszonylag jó terméseredményeinek köszönhető.

/folyt.köv./

17.50/n

-4-

1812

Zsolt

bb 77. /tovább erősödtek... 1. folyt/- szb

a földművelésügyi miniszter előterjesztésében rámutatott: 1962-ben az állami gazdaságok területi és szervezeti megszilárdulása is folytatódott, halmozott termelési értékük az előző évihez viszonyítva 10,7 százalékkal növekedett. az állami gazdaságok a termelőszövetkezetek megszilárdításában is részt vállaltak. hatszáz nagyüzemi gyakorlattal rendelkező szakembert adtak át a termelőszövetkezeteknek.

a minisztertanács határozatában leszögezte: a termelőszövetkezetek állami támogatási rendszere eredményes volt. az idén is az az egyik legfontosabb feladat, hogy a még nem elég erős termelőszövetkezetek mielőbb megszilárduljanak. ezt anyagi segítséggel, valamint a szakember ellátás javításával kell elősegíteni. fokozott figyelmet igényelnek a gyenge termelőszövetkezetek beruházásai is. a határozatok hangsúlyozzák: a termelőszövetkezetek vezetőségével együtt a helyi tanácsoknak is egyre nagyobb figyelmet kell fordítaniok az ösztönző jövedelemelosztási módszerek alkalmazására. /mti/

-. -

bb 78. kinevezés

szb La

1963. május 3.

a magyar forradalmi munkás-paraszt kormány dr. markója Imrét igazságügyminiszterhelyettesé kinevezte. /mti/

-. -

17.55/n

-5-

1815 *Zsolt*

- v é g e -

bb 52. tánczenekarok fesztiválja a sportcsarnokban

i s/gg-lm sr

1963. május 3.

az idei kulturális szemle programjában az 5. kerületi kisz bizottság pénteken este a sportcsarnokban tartotta a tánczenekarok fesztiválját. a műsorban tizenegy tánczenekar, több amatőr táncdalénekes és versenytáncospár lépett fel./mti/

--

bb 79. pataky károly ujságíró temetése

gk-lm sr

1963. május 3.

május 8-án, szerda délelőtt 11.30 órakor lesz a farkasréti temetőben./mti/

--

bb 80. kinevezték hazánk marokkói nagykövetét

tné-lm sr

1963. május 3.

az elnöki tanács gyáros László rendkívüli és meghatalmazott nagykövetet megbízta a magyar népköztársaság rabati nagykövetségének vezetésével./mti/

--

bb 81. megnyílt juris ibolya iparművész kiállítása

t lv/tm-lm sr

1963. május 3.

a csók istván galériában pénteken megnyílt juris ibolya iparművész kiállítása. megnyitót mondott lukács istván, a művészeti szakszervezetek szövetségének titkára./mti/

--

bb 82. diszbeszéd a moszkvai állami filharmónia zenekar tiszteletére

i lv/tm-lm sr

1963. május 3.

a hazánkban tartózkodó moszkvai állami filharmónia zenekar tiszteletére aczél györgy, a művelődésügyi miniszter első helyettese pénteken diszbeszédet adott a royal szálló éttermében. résztvett az ebéden erdélyi károly külügyminiszterhelyettes, rosta endre, a kulturális kapcsolatok intézetének ügyvezető elnöke, valamint a kulturális élet számos más képviselője. ott volt g.a. gyeniszov, a szovjetunió budapesti nagykövete./mti/

--

18.08/n

-43-

1817 2001

bb 83. megnyílt illés árpád festőművész kiállítása

i hd/sze szb sr

1963. május 3.

a fényes adolf teremben pénteken délután nagy érdeklődés mellett megnyílt illés árpád festőművész kiállítása. megnyitó beszédében lászló gyula művészettörténész, egyetemi tanár méltatta a bemutatott alkotásokat: az időszerű mondanivalóhoz a korszerű formát keresi a művész; nem eseményeket, hanem fogalmakat fejez ki. az „atomháború”, a „halálfélelem”, című művek a háboru borzalmait ábrázolják. az „ürhajóállomás”, a „tér”, című képeiben korunk legaktuálisabb problémáit, a világür megnövidítése foglalkoztatja. a „hajnal”, „támadás”, „kompozíció”, című munkáival a mai szabad életünk elpusztítására törő erők ellen harcol. a „korall”, „forrás”, „vulkán”, „szél”, „mikrokozmosz”, című képeiben a 20. század tudományának erőfeszítéseit tükrözi.

a kiállítást május 3-tól 26-ig tartják nyitva. /mti/

--

bb.84. bemutató előadás az egri gárdonyi géza színházban

vid. tné lm sr

1963. május 3.

az egri gárdonyi géza színházban pénteken este bemutatták huszka jeno-martos ferenc: lili bárónő című háromfelvonásos operettjét.

a darabot kozaroczy józsef rendezte, a főbb szerepeket lehoczki éva, fekete lajos és szabadi józsef játszotta. /mti/

--

18.30/lm

-44-

1846/2

bb 85. négy megye állattenyésztőinek tanácskozása egerben

vid sze szb

1963. május 3.

pénteken egerben, heves, nógrád, borsod és pest megye állattenyésztési szakembereinek, valamint az állatforgalmi vállalatok képviselőinek bevonásával tanácskozást rendeztek. magas lászló, a földművelésügyi minisztérium állattenyésztési és állategészségügyi főosztályának helyettes vezetője tartott vitaindító előadást a szarvasmarhatenyésztés problémáiról és feladatairól. a tanácskozás résztvevői megállapították, hogy a szarvasmarhaállomány országosan csökkent. a további csökkenés megállítására számos intézkedést hoztak. /mti/

--

bb 86. ünnepi est a csehszlovák nagykövetségen

t vt/sze-lm la

1963. május 3.

csehszlovákia felszabadulásának közelgő 18. évfordulója alkalmából pénteken ünnepi estet rendeztek a csehszlovák szocialista köztársaság budapesti nagykövetségén, az ünnepi esten megjelent kulturális és társadalmi életünk számos ismert személyisége, ott voltak a külügyminisztérium és a művelődésügyi minisztérium képviselői. frantisek pisek nagykövettel az élen jelen voltak a csehszlovák nagykövetség tagjai is.

az ünnepi estet zuzana ruzicková csehszlovák csembaloművésznő és a tátrai-vonósnégyes nagysikerű hangversenye vezette be, majd rudolf holcik, a budapesti csehszlovák kultúra igazgatója és felesége fogadáson látta vendégül a résztvevőket. /mti/

--

19.100n

-45-

1916/2

bb 87. időjárásjelentés

tr szb

1963. május 3.

a meteorológiai intézet jelenti május 3-án, pénteken este:

esők, zivatarok

várható időjárás szombat estig: felhős idő, az ország legnagyobb részén esőkkel, zivatarokkal. mérsékelt, időnként élénk szél. a hőmérséklet keleten is csökken. várható legmagasabb napi hőmérséklet szombaton általában 14-18 fok között, keleten helyenként 18 fok felett. /mtl/

-. -

bb 88. már 430 ezer dolgozó vesz részt a szocialista brigádmozgalomban, csaknem ezer műhely és üzemszáz is a szocialista címért versenyez - a napokban megjelennek a szot elnökségének irányelvei - tájékoztató a magyar sajtó házában

t sl/tr szb

1963. május 3.

Janek Géza, a szot termelési osztályának vezetője pénteken délután a magyar sajtó házában tájékoztatta az újságírókat a szocialista brigádmozgalom időszerű kérdéseiről. a sajtóértékesítőre meghívták több szocialista brigád vezetőjét is, akik beszámoltak brigádjaik életéről, problémáiról.

Janek Géza elmondotta, hogy a szocialista brigádvezetők emlékeztetés tavalyi tanácskozása óta a mozgalom további nagy fejlődésen ment át. az új típusú brigádok tagjainak száma azóta 150 ezerrel gyarapodott, s jelenleg 430 000-res tábora van a mozgalomnak. a szocialista brigádmozgalom ma már számottevő társadalmi tényező, tagjainak munkája, a magánéletben tanúsított magatartása a társadalom széles rétegeiben nagy figyelmet, rokonszenvet keltett. rendszerint a szocialista brigádoztól indulnak ki a legjelentősebb kezdeményezések, gyakran a gazdasági vezetőket is megelőzve javasolják a termelékenység, a minőség javításának hatékony, új módszereit. e brigádokban dolgozik a legtöbb újító, s náluk van a legkevesebb baj a fegyelemmel.

a hibáktól azonban még ez a mozgalom sem mentes - mondotta az előadó. sok visszasság tapasztalható a brigádok számszerű megoszlásában, egyik-másik felajánlás realitásában, s néhol a brigádok demokratizmusában is.

/folyt.köv./

19.52/n

-46-

1916 2. szb

bb 88. /már 430 ezer... 1. folyt./- szb

a könnyűiparban a múlt év végén az összes munkabrigádoknak már több mint a fele a szocialista címért versenyzett. ez egymagában dicseretes. ugyanebben az időpontban az iparágban azonban még 40 olyan vállalata volt, ahol egyetlen brigád sem nyerte el a szocialista címet, öt üzemében pedig még ki sem bontakozott a szocialista brigádmozgalom. ennél még nagyobb hiba, hogy egyes vállalatoknál mesterségesen, meggyőzés nélkül igyekeznek brigádokat alakítani. a vörös október férfiruhagyár székesfehérvári gyáregységében például egyszerűen kihirdették, hogy kit tekintenek szocialista címért versenyző brigádtagnak. ez a módszer helytelen, smmiféle eredményre nem vezethet.

az előadó azután arról beszélt, hogy a szocialista brigádtagnak néha legjobb szándékuk ellenére sem tudnak sikereket elérni, mert ehhez nem kapnak kellő támogatást a gazdasági és mozzalmi vezetőktől. kevés a komplex-brigád, ahol a fizikai és a műszaki dolgozók egymást kölcsönösen támogatják. egyes helyeken tértől és időtől elvonatkoztatva sablonosan dolgozzák ki a brigádok felajánlásait, a közös mozzilátogatásokat és kirándulásokat, holott az emberek érdeklődésének, családi körülményeinek, életkorának különbözősége nem mindig egyeztethető össze az ilyen vállalatokkal. a hibák azonban fokozatosan visszaszorulnak, s a mozgalom egyre inkább betölti feladatát. a brigádmozgalom máris túllépte kereteit, s minden központi szervezés nélkül egész üzemszázak és műhelyek mozgalmává vált. jelenleg 346 vállalat 996 műhelye és nagyobb részlege versenyez a szocialista cím megszerzéséért. a mozgalom immár megérett arra, hogy szervezeten is támogassák, ezért a szot elnöksége kidolgozta a szocialista munka műhelye cím elnyerésének irányelveit, amelyek a közeli napokban kerülnek nyilvánosságra.

Janek Géza tájékoztatója után a jelenlevő szocialista brigádvezetők ismertették brigádjaik életét, eredményeit. a többi között kérték, hogy a fővárosi lapok a jövőben többet foglalkozzanak az új típusú brigádok tevékenységével. /mtl/

-. -

19.58/n

-47-

2012 2. szb

bb 89. békenagygyűlés nagykanizsán

vid tr szb

1963. május 3.

a májusi leszerelési hónap keretében a nagykanizsai üzemek, vállalatok és intézmények dolgozói pénteken este békenagygyűlést rendeztek a városi művelődési házban. a nagygyűlésen résztvettek a hazánkban tartózkodó angolai, brazil, görög, kubai és román szakszervezeti küldöttek is. dr. szabó györgynek, a hazafias népfront városi bizottsága elnökének megnyitója után kiss gyula, a megyei tanács végrehajtó bizottságának elnökhelyettese mondott beszédet.

a nagygyűlésen több külföldi szakszervezeti küldött is felszólalt. tasulis panajettis, a görög demokratikus szakszervezeti mozgalom küldötte kijelentette, görögország népe azért küzd, hogy ne legyenek görög földön idegen katonai támaszpontok, tengerin pedig polaris-rakétákkal felszerelt hadihajók.

a szabadságáért harcoló angolai nép nevében mbala bernardo elmondotta: az angolai nép harca, a béke és a népek közötti barátság győzedelmeskedni fog. /mti/

--

-48-

21.30/ n

- v é g e -

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Fiume u. 6-7. Telefon: 350-000, 350-500

A szerkesztést és kiadást a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1963. május 4.

bb 1. kilencven ország nemzeti segélyszervezeteivel tart kapcsolatot a magyar vöröskereszt - május 8: a nemzetközi vöröskereszt napja

i hi/tm szb na

1963. május 4.

május 8-át világszerte a nemzetközi vöröskereszt napjaként tartják nyilván. az idén ennek a dátumnak annyiban nagyobb a jelentősége, hogy a nemzetközi vöröskereszt ebben az évben ünnepli fennállásának 100. évfordulóját. a jubileum alkalmából érdemes visszapillantani a magyar vöröskereszt eddig megtett útjára, a mintegy 90 ország nemzeti segélyszervezeteivel fennálló együttműködésére.

a magyar vöröskereszt - amint a szervezet központjában elmondották - 1879-ben alakult meg, szemben a már 1867-ben életre hívott osztrák vöröskereszttel. ez arra utal, hogy a habsburg-birodalomban a magyar vöröskereszt is bizonyos mértékig alárendelt szerepet játszott. a magyar szervezet 1921 óta tagja a vöröskereszt társaságok ligájának, s 1951 óta mint egészségügyi jellegű tömegszervezet fejti ki tevékenységét.

a magyar vöröskereszt az öt világrész csaknem valamennyi nemzeti társaságával érintkezést tart fenn, a legváltozatosabb formában és a legkülönbözőbb kérdésekben. az eltűnt katonai és polgári személyek felkutatását segítő kereső-szolgálat például jelleghénél fogva szinte minden vöröskereszt-társasággal levelezést folytat. tavaly csaknem ötezren fordultak ilyen ügyben a vöröskereszthez.

a kapcsolatok gyakori és hasznos formája a küldöttségcsere. 1962-ben például 12 országból és több nemzetközi szervezettől 90 vendég érkezett a magyar vöröskereszthez tapasztalatcserére, az itteni szervezetek munkájának tanulmányozására. a gyarmati sorból felszabadult országok társaságaival kialakulóban van a patronáló együttműködés, amelynek révén filmvetítő készülékeket, egészségügyi felszerelést és egyéb támogatást kapnak hazánkból ezek a szervezetek.

/folyt.köv./

-1-

Zseli